

Sakari Penttilä & Jasmiina Salin

Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomon merkitys opiskelijoille

Yrityshautomo-opintoja suorittaneiden kokemuksia ja näkemyksiä yrittäjyydestä

Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomon merkitys opiskelijoille

Yrityshautomo-opintoja suorittaneiden kokemuksia ja näkemyksiä yrittäjyydestä

Sakari Penttilä & Jasmiina Salin
Opinnäytetyö
Kevät 2016
Liiketalouden koulutusohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu

Liiketalouden koulutusohjelma, Liiketoimintaosaamisen suuntautumisvaihtoehto

Tekijä(t): Sakari Penttilä ja Jasmiina Salin

Opinnäytetyön nimi: Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomon merkitys opiskelijoille

Työn ohjaaja: Topi Haapasalo

Työn valmistumislukukausi- ja vuosi: kevät 2016

Sivumäärä: 51+8

Tämä opinnäytetyö on tehty toimeksiantona Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomolle. Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomo on toiminut yli kymmenen vuoden ajan, mutta heille ei ole tehty aiemmin vastaavanlaisia tutkimuksia. Tästä syystä tutkimus oli ajankohtainen.

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää kohderyhmän, eli Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa opiskeleiden mielipiteitä yrittäjyydestä sekä yrityshautomo-opinnoista. Tavoitteena oli myös selvittää, miten yrityshautomo-opintoja suorittaneet ovat sijoittuneet työelämään, eli toimivatko he yrittäjinä vai ovatko työllistyneet palkollisina muualle. Tämän tutkimuksen avulla kerättiin tietoa, jota yrityshautomo voi myöhemmin hyödyntää toiminnassaan ja markkinoinnissaan. Tutkimuksen tärkeimpiä kysymyksiä olivat kohderyhmän sijoittuminen työelämässä, eli toimivatko he yrittäjinä, millaiset ovat heidän mahdollisten yrityksiensä nykytilanteet ja tulevaisuuden näkymät, minkälaisen syiden takia osa kohderyhmän jäsenistä eivät ole valinneet yrittäjän urapolkua, millaiset ovat kohderyhmän näkemykset yrittäjyyttä kohtaan sekä millaisia kokemuksia heillä on opinnoistaan Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa.

Opinnäytetyön tietoperusta käsittelee yleisesti yrittäjyyttä Suomessa, nuorten yrittäjyyttä sekä yrityshautomoiden taustaa ja toimintaa. Tietoperustassa käsitellyt aiheet esiintyvät tämän tutkimuksen kysymyksissä. Lisäksi tilastollisen tutkimuksen teoriaa on käytetty tämän opinnäytetyön tutkimusprosessin kuvaamiseen.

Tutkimuksen perusjoukkona toimi Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa opintoja suorittaneet henkilöt. Tutkimus toteutettiin kokonaistutkimuksena, sillä perusjoukko oli sopivan kokoinen. Tutkimusmenetelmäksi valittiin kvantitatiivinen, eli tilastollinen tutkimus, sillä se sopi tutkimusongelman selvittämiseen. Aineisto kerättiin Webropol-kyselyohjelmalla ja kyselylomakkeet lähetettiin sähköpostinvälityksellä.

Kerättyä tutkimusaineistoa analysoimalla voitiin todeta, että Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa tehdään oikeita asioita yrittäjyysvalmennuksen saralla. Melkein puolella kyselyyn vastanneista oli konkreettista yrittäjäkokemusta. Usealla vastaajalla yrittäjyys oli mahdollista tulevaisuuden suunnitelmissa. Yrityshautomossa opintoja suorittaneista vastaajista 95 prosenttia suosittelisi yrityshautomo-opintoja yrittäjyydestä kiinnostuneille opiskelijoille.

Asiasanat: yrittäjyys, yrityshautomo, yrittäjyysvalmennus, yrittäjyysasenteet, tilastollinen tutkimus

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Business Economics, Option of Business Competence

Author(s): Sakari Penttilä and Jasmiina Salin

Title of thesis: Effects of the business incubator on the students in Oulu University of Applied Sciences

Supervisor(s): Topi Haapasalo

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2016 Number of pages: 51+8

The assignment for this thesis was received from the business incubator of Oulu University of Applied Sciences (OUAS). The business incubator of OUAS has been active for more than ten years but similar studies have not yet been conducted. Therefore, the subject of this thesis was topical.

The objective of this thesis was to find out, what students participating in the operations of the business incubator of OUAS think about entrepreneurship and business incubation studies. The objective was also to find out where the students of the business incubator now find themselves in the working life; i.e. whether they have pursued the career of an entrepreneur or been employed by other companies. Information was gathered for the business incubator so that they can improve their operations and use the results in their marketing.

The theoretical framework of this thesis consists of entrepreneurship in Finland in general, youth entrepreneurship and theories of business incubators. The theoretical framework of this thesis acts as a guideline for the questions that are included in the survey study. The theory of quantitative methods was also employed to describe the process of the study and validate the methods that were used in the study.

The population of the study consists of those students at the OUAS who have included business incubation studies in their study. The study was conducted as a census study because the size of the population was suitable for that and the quantitative method was chosen because it served the purpose better than other methods. Webropol online survey tool was used to create the survey and collect the data.

After the data was analyzed, the results showed that the teachers in the business incubator are doing the right things in terms of the entrepreneurial training. Almost half of the respondents that have had business incubation studies had some experience of being an entrepreneur in the working life. In addition, 95 percent out of all the respondents would recommend the business incubation studies for those students who are interested in entrepreneurship.

Keywords: entrepreneurship, business incubator, entrepreneurial training, entrepreneurship attitude, quantitative study

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	YRITTÄJYYS SUOMESSA.....	8
2.1	Yrittäjyys kansantalouden näkökulmasta.....	9
2.2	Yrittäjyyteen liittyvät riskit	10
2.3	Yrittäjän vastuu.....	11
3	NUORET YRITTÄJINÄ	13
3.1	Nuorten ennakkoluulot ja asenteet yrittäjyyttä kohtaan	13
3.2	Suomalaisen yrityskulttuurin muutos	14
4	YRITYSHAUTOMOTOIMINTA	16
4.1	Yrityshautomoiden tausta.....	17
4.2	Yrityshautomot ammattikorkeakouluissa	18
4.3	Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomo.....	20
5	TUTKIMUS	22
5.1	Tutkimuksen kohderyhmä ja menetelmä	22
5.2	Tutkimusprosessi	23
5.3	Tutkimuksen validiteetti, reliabiliteetti ja objektiivisuus	24
6	TULOKSET	27
6.1	Päätoimiset yrittäjät	28
6.2	Sivutoimiset yrittäjät	31
6.3	Entiset yrittäjät.....	34
6.4	Pelkästään yrityshautomo-opintoja suorittaneet	36
6.5	Kokemuksia Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomosta	38
7	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	41
7.1	Mielipiteitä yrittäjyydestä.....	42
7.2	Yrityshautomokokemukset	43
7.3	Kehitysideat.....	45
8	POHDINTA	47
	LÄHTEET	49
	LIITTEET	52

1 JOHDANTO

Tällä hetkellä suomalainen yrityskulttuuri on muutoksessa. Suomessa yrittäjien keski-ikä painottuu selkeästi keski-ikäisiin ja keski-ikä yrittäjiin. Tämä tarkoittaa sitä, että lähitulevaisuudessa useita yrityksiä joko lakkautetaan tai myydään eteenpäin, jonka vuoksi Suomessa tarvitaan paljon nuoria yrittäjiä. Suomen nuorisosta valtaosaa houkuttelee enemmän palkkatyö kuin yrittäjän urapolku. Yrittäjyyden houkuttelevuuden lisäämiseksi tarvitaan kannustavaa ilmapiiriä sekä laadukasta yrittäjyysvalmennusta.

Suomen korkeakouluissa pyritään edistämään yrittäjyyttä ja sen houkuttelevuutta. Tämän vuoksi useissa Suomen ammattikorkeakouluissa tarjotaan opiskelijoille mahdollisuus opiskella yrityshautomoissa. Yrityshautomot tarjoavat opiskelijoille paikan innovoida liikeideoita ja kehittää jo olemassa olevia yrityksiä ammattilaisten ohjauksessa, minkä pitäisi vähentää yrittäjyyteen liittyviä riskejä ja pelkoja. Opinnäytetyön toimeksiantaja, Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomo, on ollut toiminnassa jo yli kymmenen vuoden ajan, mutta sille ei ole tehty aiemmin vastaavia tutkimuksia. Myös tämän vuoksi opinnäytetyömme on ajankohtainen.

Tämän opinnäytetyön tietoperusta koostuu yrittäjyyden nykytilasta sekä yrityshautomoiden toiminnasta ja merkityksestä Suomessa. Opinnäytetyön tutkimusosio toteutettiin tilastollisena tutkimuksena. Tutkimusosion tavoitteena oli selvittää yrityshautomossa opiskelleiden sijoittumista työelämään sekä asenteita yrittäjyyttä ja Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomoa kohtaan. Tämän tutkimuksen avulla kerättiin tietoa, jota yrityshautomo voi myöhemmin hyödyntää toiminnassaan. Keskeisiä kysymyksiä tutkimuksessa olivat:

- Toimivatko kohderyhmän jäsenet yrittäjinä vai toimivatko palkollisina?
- Millainen on nykytilanne kohderyhmän jäsenien perustamilla yrityksillä? Millaisia ovat näiden yritysten tulevaisuudennäkymät?
- Minkälaisen syiden takia osa kohderyhmän jäsenistä eivät ole valinneet yrittäjän urapolkua?
- Millaiset ovat kohderyhmän jäsenten asenteet yrittäjyyttä kohtaan?
- Minkälaisia kokemuksia kohderyhmän jäsenillä on Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomosta?

Toimeksianto ja siihen liittyvät aihealueet olivat tämän opinnäytetyön tekijöille erittäin mielenkiintoisia. Tutkimus oli ajankohtainen ja merkittävä yrityshautomolle. Koska toimeksiantaja oli aidosti kiinnostunut tutkimuksesta saatavista tuloksista, tämän aiheen valinta oli helppoa opinnäytetyön tekijöille. Tämän opinnäytetyön tekijöille tutkimuksen tekeminen oli hyödyksi ammatilliselle kehitykselle. Opinnäytetyön tekijät eivät ole aikaisemmin tehneet näin laajaa vastaavaa tutkimusta. Kuitenkin työelämässä on hyvä, että osaa tehdä esimerkiksi kyselytutkimuksen, jonka tuloksia voidaan hyödyntää muun muassa markkinoinnissa.

2 YRITTÄJYYS SUOMESSA

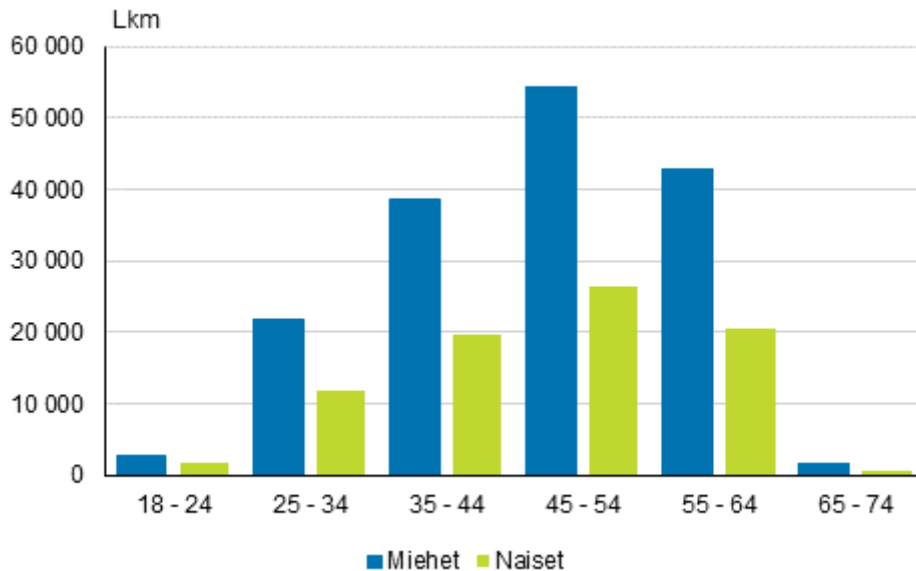
Yrittäjyyttä on määritelty terminä ja käsitteenä useilla eri tavoilla eri aikoina. Yrittäjyyttä on usein pidetty henkilön persoonallisuuspiirteenä, mutta tutkimuksissa yrittäjyyttä ei ole kuitenkaan voitu täysin yhdistää osaksi henkilön omia persoonallisuuden piirteitä. Kuitenkin useat toimintatavat ja käyttäytymismallit yhdistävät yrittäjinä toimivia henkilöitä riippumatta henkilön kotimaasta, kulttuurista tai toimialasta. Useissa tutkimuksissa on päästy yhteiseen mielipiteeseen vain lähinnä siitä, että yrittäjyydelle terminä ei ole yhtä ainoata oikeaa määritelmää. Toisille yrittäjyys näyttäytyy toimeentulon keinona, kun taas toisille se merkitsee elämäntapaa. (Kovalainen 1999, 29–30.)

Vastuun kantaminen, riippumattomuuteen pyrkiminen ja riskinotto kyky nousevat esiin yhteisinä tekijöinä, kun tarkastellaan yrittäjien henkilökohtaisia ominaisuuksia. Raha ei ole aina tärkein arvo yrittäjän uravalinnassa, vaan yrittäjän uran valitsemiseen näyttää liittyvän muita tekijöitä, joilla on rahaa suurempi painoarvo. Rahaa painavimmat arvot syntyvät muun muassa itsemääräämisoikeuteen ja oman elämänsä kontrolloimiseen liittyvistä tekijöistä. (Kanniainen 1999, 19.) Yrittäjäksi ryhtymisen lähtökohtina voidaan pitää omaa tahtoa yrittäjyyttä kohtaan ja hyvää liikeideaa. Hyvä liikeidea on kannattavan yritystoiminnan kulmakivi, jonka varaan menestyvä yritys rakennetaan. (Yrittäjät 2014, viitattu 18.4.2016.)

Tilastokeskus määrittelee yrittäjän kahdella eri tavalla. Ensimmäisen määritelmän mukaan yrittäjiksi lasketaan 18–74 -vuotiaat henkilöt, joilla on vuoden viimeisellä viikolla voimassa oleva yrittäjäeläkevakuutus ja jotka eivät ole työttömiä vuoden viimeisenä päivänä. Jos henkilöllä on yrittäjäeläkevakuutuksen lisäksi samanaikaisesti voimassa oleva työsuhde, yrittäjyydestä syntyvien tulojen täytyy olla suuremmat kuin palkkatulot. Tilastokeskuksen käyttämän toisen määritelmän mukaan yrittäjiksi lasketaan henkilöt, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa omalla vastuulla ja omaan laskuunsa. Yrittäjä voi olla sekä yksinyrittäjä että työnantajayrittäjä. Ammatinharjoittajat ja freelancerit lasketaan yrittäjäksi, kun edellä mainitut asiat toteutuvat. Myös osakeyhtiössä toimiva henkilö, joka omistaa vähintään puolet yrityksestä itse tai perheensä kanssa, lasketaan yrittäjäksi. (Tilastokeskus 2016, viitattu 15.4.2016.)

Tilastokeskuksen vuoden 2014 tietojen mukaan työllisiä oli Suomessa hieman alle 2,3 miljoonaa. Kaikista työllisistä 10,7 prosenttia oli ammattiasemaltaan yrittäjiä, jolloin lukumäärältään yrittäjiä oli

243 000 henkilöä vuonna 2014. Sukupuolijakauma suomalaisten yrittäjien keskuudessa on miespainotteinen, sillä vuonna 2014 naisyrittäjiä oli 33 prosenttia kaikista yrittäjistä. (Tilastokeskus 2015, viitattu 5.4.2016.)

Kuvio 1. Suomalaiset yrittäjämiehet- ja naiset ikäryhmän mukaan vuonna 2014 (Tilastokeskus 2015, viitattu 5.4.2016)

Kuten kuviosta 1 käy ilmi, sekä yrittäjämiesten- että naisten suurimmat ikäryhmät ovat 45 – 44- ja 55 – 64-vuotiaat. Suomalaisten yrittäjien ikäjakauma painottuu keski-ikäisiin ja keski-ikäisten yrittäjiin. Alle 35-vuotiaita yrittäjiä on hyvin vähän verrattaessa kokonaistilastoihin. Myös miespainotteinen sukupuolijakauma on selkeästi nähtävissä isoissa ikäryhmissä.

2.1 Yrittäjyys kansantalouden näkökulmasta

Yrittäjyyteen liitetään tavallisesti taloudellisen kasvun tavoittelu, uusien liiketoimintamallien luominen, riskien hallinta ja ainakin yrittäjän itsensä työllistäminen (Haanpää & Tuppurainen 2012, 45). Yrittäjyys on tärkeää, sillä sitä pidetään kilpailukykyisen kansantalouden moottorina. Yrittäjyyteen liitetään usein myös käsitteitä, kuten luovuus ja innovaatioiden kehittäminen. Luovuus ja innovaatiot auttavat luomaan työpaikkoja sekä vahvistavat kansallista kilpailukykyä. (Haanpää & Tuppurainen 2012, 45.) Yrittäjyys ja voittoa tekevät yritykset ovat näin ollen välttämättömiä tekijöitä kansan-

taloudelliselle kasvulle ja kehitykselle. Kansantaloudellisesta näkökulmasta katsottuna myös työpaikat ovat aina yrittäjien luomia, sillä yrittäjät työllistävät itse itsensä, kun muut työskentelevät jonkun toisen palveluksessa, joka on luonut heille työpaikan. (Kanniainen 1999, 13.)

Suomessa pienet ja keskisuuret yritykset ovat vastanneet jo pitkään uusien työpaikkojen luomisesta. Vuosina 2002–2012 Suomeen syntyi noin 70 000 uutta työpaikkaa, jotka olivat kokonaan juuri pienien ja keskisuurten yritysten luomia, kun samalla aikavälillä suuret yritykset vähensivät työntekijöitään. Tulevaisuudessa pienet ja keskisuuret yritykset kasvattavat merkitystään työllistäjinä, kun tarkkaillaan suurten yritysten toteuttamia ja suunnittelemaa henkilöstön vähennyksiä. (Maaseudun Tulevaisuus 2012, viitattu 19.4.2016.)

Yrittäjyyttä pidetään yhtenä ratkaisuna useisiin kansantaloudellisiin ongelmiin, kuten eläkeläisten kasvavan määrän tuomiin haasteisiin, työttömyyteen sekä alueellisiin talouskasvun epätasapainoihin. Suomessa on pulaa uusista yrittäjistä, mutta myös työnantajat etsivät entistä enemmän yrittäjienkistä työvoimaa. Tähän pulaan on vastattu muun muassa kehittämällä yrittäjyyden edistämiseen liittyviä opintojaksoja, projekteja ja oppimisympäristöjä opiskelijoille, jotta nuorten yrittäjyyttä saataisiin edistettyä. (Varamäki & Joensuu 2012, 23.)

2.2 Yrittäjyyteen liittyvät riskit

Kuten jo edellä mainittiin, yrittäjät ovat tärkeässä osassa, kun puhutaan taloudellisesta kehityksestä, työllistamisestä sekä innovoinnista ja innovaatioista. Yrittäjät kuitenkin ovat riskinkantajia. Heidän on osattava arvioida mahdollisuuksiaan onnistumisessa, mutta heidän tulee myös ottaa huomioon epäonnistumisen mukanaan tuomat riskit. Uusien yritysten eloonjääminen ei ole itseltään selvyyttä ja yritysten konkurssit ovat yleisiä. Yksi olennaisimmista riskeistä yrittäjyyteen liittyen on juuri taloudellinen riski. Taloudellinen riski on yrittäjän tuloihin ja taloudelliseen varmuuteen liittyvä riski, joka pahimmillaan näyttäytyy konkurssina. (Kanniainen 1999, 12.) Yrittäjyyteen liittyy taloudellisen riskin lisäksi myös työttömyyden ja työkyvyn menettämisen riski, samoin kuin muillakin työllisillä. Kaikkiin riskeihin yrittäjät eivät voi kuitenkaan itse vaikuttaa. Esimerkiksi suhdanteiden vaihtelut, väestömuutokset ja tärkeiden asiakasyritysten konkurssit ovat riskejä, joita voi olla vaikea ennakoida. (Akavan Erityisalat 2016, viitattu 18.4.2016.) Yritystoimintaan liittyy myös muita riskejä,

kuten markkinoilta tulevia kysyntään ja tarjontaan liittyviä riskejä. Näiden riskien lisäksi uuden innovaation ympärille perustettaessa yritystoimintaa, on otettava huomioon kaupalliset ja teknologiset riskit. (Kanniainen 1999, 22.) Yrittäjyyteen liittyvä taloudellinen riski on kuitenkin suurin erottava tekijä yrittäjän ammatin ja muiden ammattien välillä. (Kanniainen 1999, 12.)

Yrittäjän ottama riski on usein pienimmillään yhden henkilön yrityksissä, eli yrittäjän itsensä työllistävissä yrityksissä, sillä yrittäjän tulot määräytyvät suurelta osin yrittäjän työpanoksesta. Yhden henkilön yrityksissä yrittäjän taloudellinen riski on usein hallittavissa, eikä se välttämättä ole suurempi kuin palkollisena työskentelevillä henkilöillä. (Kanniainen 1999, 12.) Yrittäjän riski kuitenkin kasvaa sitä mukaa, kun yritystoiminta kasvaa. Lisääntynyt vastuu tuo mukanaan isompia riskejä, kuten esimerkiksi yrittäjän palkkaamat työntekijät ja ulkopuolinen rahoitus lisäävät vastuuta ja kasvattavat riskejä. Ulkopuoliseen rahoitukseen liittyy aina taloudellinen vastuu ja siihen taas voi liittyä konkurssin riski. (Kanniainen 1999, 13.)

Taloudellisen riskin lisäksi yrittäjien kohdalla korostuvat myös terveydelliset riskit. Yrittäjillä on muihin työllisiin verrattuna enemmän stressiperäisiä ongelmia ja korkeampi riski sairastua elintapatautiin. Myös yrittäjien yleinen terveydentila on keskivertoa heikompi. Tämä johtuu siitä, että useille yrittäjille työ on elämän keskipiste ja kuormitus on liian suuri, jotka yhdessä johtavat loppuun palamiseen. (Vuorela 2013, viitattu 18.4.2016.) Riskit vähentävät yrittäjän uraa punnitsevien henkilöiden halukkuutta ryhtyä yrittäjiksi varsinkin silloin, jos riskinottamisen vastapainoksi tulo-odotukset eivät ole riittäviä. Menestystä ei voi koskaan taata varmuudella, mutta tulevaisuuden näkymien täytyy olla tarpeeksi positiivisia, jotta yrittäjän uraa pohtivat rohkenevat ryhtyä yrittäjiksi. (Kanniainen 1999, 22.)

2.3 Yrittäjän vastuu

Yritysten yhteiskuntavastuu on Suomessa käsitteenä melko uusi. Yhteiskuntavastuun mukainen ajattelutapa on alkanut levitä 2000-luvun aikana kansainvälistymisen ja kestävä kehityksen tavoitteiden mukana. Globaalissa taloudessa tieto liikkuu nopeasti, joten vastuullisesta toiminnasta on tullut merkittävä osa liiketoiminnan perustasta. Kansainvälistä liiketoimintaa harjoittavat suomalaisyrityksetkin joutuvat arvioimaan toimintatapojensa merkityksiä erilaisissa toiminta ympäristöissä. (Haanpää & Tuppurainen, 2012, 10.)

Yhtä ainoata yleisesti hyväksyttyä määritelmää yhteiskuntavastuusta ei ole olemassa. Euroopassa yhteiskuntavastuun eräänlaiseksi standardiksi on muodostunut Euroopan komission määrittely yhteiskuntavastuusta. Määritelmän mukaan yritysten yhteiskuntavastuuna on sisällyttää vapaaehtoisesti yhteiskunnallisia ja ympäristöön liittyviä asioita toimintaansa ja sidosryhmiensä kanssa käyvään vuorovaikutukseen. Yhteiskuntavastuu on näin ollen vapaaehtoista toimintaa, jonka laiminlyöminen ei johda oikeudelliseen vastuuseen tai taloudellisiin tappioihin. (Haanpää & Tuppurainen, 2012, 10.)

Suomalaisessa yrityskulttuurissa yhteiskuntavastuu näyttäytyy enemmänkin vastuuna yrityksen toiminnan kannattavuudesta, sekä vastuuna yrityksen tuotteista ja palveluista. Toiminnan kannattavuus nousee keskeiseksi vastuun alueeksi, sillä kannattavuus mahdollistaa yritystoiminnan jatkuvuuden ja kilpailukyvyn säilymisen. (Haanpää & Tuppurainen, 2012, 10.)

3 NUORET YRITTÄJINÄ

Haanpään & Tuppuraisen mukaan Suomessa nuorten yrittäjyydestä on muodostumassa niin sanottu kansallinen pelastusohjelma. Tähän pelastusohjelmaan vahvasti liittyviä käsitteitä ovat muun muassa kasvuyrittäjyys, skaalautuva yrittäjä ja startup-yrittäjyys. Nuorten yrittäjien toiminnan lähtökohtana voidaan pitää pk-yrittäjyyttä, johon esimerkiksi kasvuyrittäjyys vahvasti liittyy. (Haanpää & Tuppurainen 2012, 7.)

Kasvuyrittäjyys tarkoittaa erityisesti yritystä, joka pyrkii kasvuun ja siinä onnistuu. Kasvuyrittäjyyttä voidaan mitata eri mittareilla, mutta yleisin mittari on henkilöstön määrän kasvu. Myös myynnin kasvua voidaan käyttää mittarina. Henkilöstön määrän kasvua mitattaessa kasvuyrityksellä tarkoitetaan yritystä, jossa henkilöstömäärän kasvu on yli 20 prosenttia joka vuosi kolmen vuoden aikana. Korkea innovointi liittyy myös vahvasti kasvuyrittäjyyteen. (Yrittäjyyskasvatus 2012, hakupäivä 12.4.2016.) Kasvuyrittäjyys liittyy myös startup-yrittäjyyteen. Startup-termiä käytetään usein, kun puhutaan yrityksistä, jotka ovat suuntautuneet innovatiivisesti ja teknologisesti, sekä tähtäävät skaalautuvaan kasvuun. Skaalautuva liiketoimintamalli tarkoittaa, että tuottojen kasvaessa kulut eivät kasva samassa suhteessa. (Tikkanen 2015, viitattu 13.4.2016.)

Haanpää & Tuppurainen (2012, 7) toteavat raportissaan, että yrittäjyysura varteenotettavana vaihtoehtona laajentaa nuorten mahdollisuuksia toteuttaa itseään työelämässä omien kiinnostuksen kohteiden mukaan. Yrittäjyys tarjoaa nuorille myös mahdollisuuden hyödyntää omia ammattitaitojaan. Oman yrityksen avulla nuori pystyy myymään omaa koulutustaan, tietojaan ja taitojaan. (Haanpää & Tuppurainen 2012, 159.) Jopa 73 prosenttia suomalaisista nuorista, jotka osallistuivat yrittäjäasennekyselyyn, olivat sitä mieltä, että yrittäjänä työskennellessä pystyy päästämään irti todellisen potentiaalinsa (Haanpää & Tuppurainen 2012, 103).

3.1 Nuorten ennakkoluulot ja asenteet yrittäjyyttä kohtaan

Suomalaisilla nuorilla on sekä tiedollisia että taidollisia yrittäjyysvalmiuksia enemmän kuin monen muun maan nuorilla. Yrittäjäasennekyselyssä yli puolet suomalaisista nuorista uskoivat, että tietävät miten yrittäjäksi voi ryhtyä. Suomessa yrittäjyyskasvatus on siis melko toimivaa. (Haanpää & Tuppurainen 2012, 106.)

Kuitenkin valtaosa suomalaisista nuorista uskoo, että yrittäjät joutuvat tekemään liian pitkiä työpäiviä (Akola, Heinonen, Kovalainen & Suvanto 2008, 96). Monet suomalaiset nuoret näkevät yrittäjyyden lähinnä uurastuksena, jossa yrittäjä joutuu tinkimään vapaa-ajastaan sekä lomistaan. Nuoret itse arvostavat nuorten omaa yrittäjyyttä, mutta kokevat, että muut tahot eivät arvosta nuorten yrittäjyyttä, eikä sitä pidetä oikeana yrittäjyytenä. (Haanpää & Tuppurainen 2012, 108.)

Yrittäjyyteen liitetyt riskit vaikuttavat selkeästi yritysasenteisiin. Nuoret, jotka kokevat riskit pienemmäksi, perustavat yrityksen todennäköisemmin, kuin riskit isoiksi kokevat. Eli mitä pienemmäksi riskit koetaan, sitä todennäköisempää on yritysten perustaminen nuorten keskuudessa. (Haanpää & Tuppurainen 2012, 39.) Esimerkin avulla nuoret uskaltavat aloittaa yritystoiminnan helpommin ja suhtautuvat innovatiivisesti ilman ennakkoluuloja uudenlaiseen liiketoimintaan. Juuri ennakkoluuloja karsimalla ja innovatiivisuutta korostamalla nuoret voitaisiin saada perustumaan yrityksiä pelkän yrittäjyydestä kiinnostumisen sijaan. Vaikka globaalilla tasolla on huomattu, että innovatiivisella ja ennakkoluuloista vapaalla yritystoiminnalla voi menestyä, suomalaiset nuoret ajattelevat liikaa perinteisiä ja vakiintuneita tapoja toimia, eivätkä jostain syystä pyri luomaan uutta ja innovatiivista yritystoimintaa. (Lehtimäki 2012, 35.)

Oppilaitoksilla onkin iso rooli nuorten rohkaisemisessa ja innostamisessa yrittäjyyteen. Yrittäjyyttä edistävien opintojen kautta nuoret voivat saada valmiuksia, mutta myös oikeanlaista asennetta yrittäjyyteen. Oppilaitosten tärkeänä tehtävänä on rohkaista ja kannustaa nuoria huomaamaan yrittäjyyden tuomat mahdollisuudet. (Lehtimäki 2012, 35.)

3.2 Suomalaisen yrityskulttuurin muutos

Suomalaisessa yrityskulttuurissa esiintyviä piirteitä ovat muun muassa elämäntapayrittäjyys, vakiintuneet toimintatavat sekä riskinoton ja epäonnistumisen pelko, kun esimerkiksi Pohjois-Amerikkalaisessa yrittäjyyskulttuurissa sallitaan epäonnistuminen ja riskinotto. Suomalainen yrityskulttuuri heijastuu nuoriin niin, että palkkatyö on houkuttelevampi vaihtoehto, kuin riskialttiina pidetty yrittäjyys. Nuoria ikäryhmiä ei myöskään rohkaista tarpeeksi innovatiivisten yritysten perustamisessa. (Haanpää & Tuppurainen 2012, 8.) Jotta voitaisiin vahvistaa nuorten myönteistä mielikuvaa yrittäjyydestä varteenotettavana palkkatyön vaihtoehtona, pitäisi esimerkiksi mediassa tuoda esiin enemmän nuorten yrittäjien menestystarinoita. Samalla täytyisi lisätä julkista keskustelua aiheesta. (Haanpää & Tuppurainen 2012, 157.)

Monet nuorista, jotka eivät toimi yrittäjinä, suhtautuvat Suomen yrityskulttuuriin kriittisesti. Suomen lainsäädäntö ja verotus eivät kannusta alkamaan yrittäjäksi. (Akola, Heinonen, Kovalainen & Su-vanto 2008, 96.) Suomalaisista nuorista vain neljännes uskoo, että yhteiskunta tukee yrittäjyyttä. Suomalaisista nuorista myös yli 40 prosenttia on sitä mieltä, ettei yhteiskunta kannusta nuoria yrittäjyyteen. (Haanpää & Tuppurainen 2012, 96.) Suomen Yrittäjien vuonna 2012 tekemässä kyselytutkimuksessa kävi ilmi, että yrittäjyysilmapiiri Suomessa on muuttunut negatiivisemmaksi kuin ennen. Yrittäjien mielestä esimerkiksi valtion virkamiehet suhtautuvat aikaisempaa kielteisemmin yrityksiin. (Maaseudun Tulevaisuus 2012, viitattu 19.4.2016.) Samaan aikaan suomalaisten yleiset asenteet yrittäjyyttä kohtaan ovat kuitenkin paranemaan päin. Yrityksiä perustetaan silti edelleen varovaisesti. (Kokko 2014, viitattu 19.4.2016.)

Suomen Yrittäjät arvioivat vuonna 2012, että vuoteen 2022 mennessä Suomessa on myytävänä jopa 28 000 yritystä. Tämä johtuu siitä, että Suomessa yrittäjät ovat vanhenemassa. Esimerkiksi vuonna 2012 Suomessa oli noin 74 000 yrittäjää, jotka olivat vähintään 55-vuotiaita. Suomen yrittäjien kyselytutkimukseen osallistuneista yli 55-vuotiasta yrittäjistä lähes kolmannes arvioi omien yrityksiensä toiminnan loppuvan kokonaan eläkeajan koittaessa. Vain 23 prosenttia yli 55-vuotiaista vastaajista ilmoitti, että yritykselle on jatkaja tiedossa. Suomi tarvitsee siis uusia yrittäjiä myös jatkamaan jo olemassa olevien yritysten toimintaa. Suomen Yrittäjät arvioivat, että muun muassa omistajavaihdosten verohelpotuksilla sekä valtion kokonaisvaltaisella yrittäjyyteen kannustavalla ilmapiirillä voitaisiin saada nuoria kiinnostumaan yrittäjyydestä. (Maaseudun Tulevaisuus 2012, viitattu 19.4.2016.)

4 YRITYSHAUTOMOTOIMINTA

Yrityshautomoiden toiminta-ajatuksena on synnyttää ja kehittää yritystoimintaa, tarjota kehitysympäristöä sitä tarvitseville yrityksille ja auttaa yrityksiä varsinkin niiden alkutaipaleella (Nordström 1994, 14). Useimmiten yrityshautomoiden tavoite on luoda alueellisesti uusia työpaikkoja, kaupallistaa uutta teknologiaa ja innovaatioita sekä parantaa alueellista tai jopa kansallista taloustilannetta haudottavien yritysten kautta (InBIA 2016, Viitattu 19.4.2016). Yrityshautomolle ei ole Nordströmin (1994, 8) mukaan mitään yksittäistä standardisoitua määritelmää, mutta hän itse määrittelee yrityshautomon seuraavalla tavalla:

Yrityshautomo on organisoitu tapa tuottaa kehitysympäristö aloitteleville pienyrityksille, idea-asteella oleville hankkeille ja synergisestä yhteistoiminnasta hyötyville yrityksille. Hautomotoiminnalle on ominaista valituille yrityksille kohdistettu tarvelähtöinen koulutus- ja kehittämistoiminta ja olemassa olevien vahvuuksien yhdistäminen. Hautomotoiminta liittyy alueensa elinkeinorakenteen tavoitteelliseen kehittämiseen. Käytännössä sitä tehdään antamalla hautomoyrityksille koulutusta, konsultointia ja neuvontaa, tarjoamalla – yritys-keskuspalveluja sekä innostamalla – yhteistyöhön eri tahojen kanssa. (Nordström 1994, 1.)

Yrityshautomot tarjoavat asiakkailleen monenlaisia palveluita. Saurio (2003, 102) jakaa tyypilliset yrityshautomon tarjoamat palvelut toimitiloihin ja niihin liittyviin palveluihin, yrityksen käytännön pyörittämiseen liittyviin palveluihin, yrityshaudontaan liittyvät palveluihin, kuten yritysvalmennus, yrityskoulutus ja yritysrahoituksen hankkiminen, sulautetun hautomon isäntä organisaation tarjoamiin palveluihin sekä synergia palveluihin, jotka syntyvät muiden hautomossa toimivien yritysten kanssa tehtävästä yhteistyöstä ja vuorovaikutuksesta.

Suomessa yrityshautomot ovat jakautuneet sulautettuihin, itsenäisiin ja suuryritysten sisäisiin hautomoihin. Sulautetut yrityshautomot kuuluvat johonkin itseään suurempaan organisaatioon, itsenäiset hautomot on nimensä mukaisesti perustettu vain yrityshaudontaa varten ja suuryritysten sisäiset hautomot toimivat uusien tuote- tai palveluideoiden kehittämistä ja kaupallistamista varten. Suurin osa suomalaisista yrityshautomosta ovat sulautettuja hautomoja, joihin lukeutuvat muun muassa korkeakoulujen yrityshautomot. (Saurio 2003, 14.)

Perinteisen yrityshautomotoiminnan lisäksi on kehitetty myös niin kutsuttu esihautomokonsepti. Korkeakoulujen yrityshautomoiissa huomattiin varhaisessa vaiheessa, että liikeidean syntymisen ja yrityksen perustamisen välille tarvitaan jokin välivaihe. Tästä tarpeesta syntyivät esihautomot, joissa tarjotaan ohjausta ja palveluja liikeidean kehittämisessä aina yrityksen perustamiseen asti. (Saurio 2003, 16.)

4.1 Yrityshautomoiden tausta

Idea yrityshautomoiista sai alkunsa näkemyksestä, että on olemassa lukuisia potentiaalisia yrittäjiä, jotka voisivat menestyä oikeanlaisessa ympäristössä. Näin ollen yrityshautomoiden avulla voitaisiin lisätä yritysten määrää ja sitä kautta kasvattaa työllisyyttä yhteiskunnassa. (Nordström 1994, 5.) Yrityshautomotoiminta käynnistyi 1950-luvun alkupuolella ja yksi ensimmäisistä yrityshautomoiista oli yhdysvaltalainen yritys nimeltä Engineering Research Associates. Yhdysvalloissa taloudelliset ongelmat johtivat yrityshautomotoiminnan lisääntymiseen 1970-luvulla ja 1990-luvun alussa yrityshautomoija oli Yhdysvalloissa jo 500 kappaletta. (Nordström 1994, 5.) InBIA (International Business Innovation Association) arvioi, että vuoden 2012 lopulla Yhdysvalloissa oli yli 1250 yrityshautomoa ja maailmalla yhteensä noin 7000 yrityshautomoa (InBIA 2016, Viitattu 19.4.2016).

Suomessa ensimmäiset yrityshautomot aloittivat toimintansa vuonna 1988, joita rahoitettiin kauppa- ja teollisuusministeriön erityisrahoituksella. Vuoden 1993 loppuun Suomessa oli perustettu jo kaksikymmentäviisi yrityshautomoa. (Nordström 1994, 1.) 1990-luvun alkupuolella yrityshautomot jakaantuivat melko tasaisesti teknologiakeskusten yhteydessä toimiviin tai yliopistojen ja korkeakoulujen hautomoihin, muiden oppilaitosten hautomoihin, kunnan tai kaupungin käynnistämiin hautomoihin tai edellä mainittujen vaihtoehtojen yhdistelmiin (Nordström 1994, 17).

Saurio (2003, 13) kuvaa suomalaisten yrityshautomoiden kehittymistä kahden ensimmäisen vuosikymmenen aikana ja on erotellut tästä ajanjaksosta yrityshautomoiden kolme eri aaltoa. Vuosiin 1988 - 1994 sijoittuvaa suomalaisten yrityshautomoiden ensimmäistä ajanjaksoa kutsutaan ensimmäiseksi aalloksi. Ensimmäisen aallon yrityshautomoiissa kokeiltiin erilaisia toimintatapoja- ja konsepteja ja kyseisen ajanjakson yrityshautomoiista selvisi 18 hautomoa seuraavalle ajanjaksolle. Yrityshautomoiden toinen aalto sijoittui vuosiin 1995 – 2001, eli ensimmäisten Euroopan Unionin tavoiteohjelmien aikaan. Toisen aallon aikaan oli käytettävissä julkista kehittämisrahaa enemmän kuin aikaisemmin, joka näkyi yrityshautomoiden määrän kasvussa. Vuonna 2001 Suomessa toimi

jo 86 hautomoa. Kolmas aalto sijoittuu vuosiin 2002 – 2007, eli uusien EU:n tavoiteohjelmien alkamisajankohdille. Kolmas aalto oli erityisesti korkeakoulujen yrityshautomoiden aalto. (Saurio 2003, 13.) Nykyisin yrityshautomoiden tarkkaa määrää Suomessa on vaikea selvittää. Suomen Uusyrityskeskukset ry ei osannut tiedusteltaessa kertoa minkäänlaisia yrityshautomoiden lukumääriä, koska yrityshautomoita on erilaisia ja toimivat useiden erilaisten organisaatioiden alaisuudessa. (Honkanen, sähköpostiviesti 29.3.2016.)

4.2 Yrityshautomot ammattikorkeakouluissa

Suomalaisissa ammattikorkeakouluissa on ollut yrityshautomotoimintaa ensimmäisestä yrityshautomoiden aallosta lähtien (Saurio 2003, 95). Alun perin korkeakoulujen yrityshautomot perustettiin tutkimuksissa syntyvien innovaatioiden kaupallistamisen edistämiseksi. Myöhemmin yrittäjyyden edistäminen alkoi näkyä myös koulutusprosesseissa ja alettiin puhua opiskelijayrittäjyydestä. (Saurio 2003, 14.) Useissa korkeakouluissa pyritään edistämään yrittäjyyttä, sillä yrittäjyyden edistämisen avulla pystytään kohentamaan kansantaloudellisesta tilannetta. Korkeakouluissa on kokeiltu lukuisia erilaisia menetelmiä yrittäjyyden edistämiseen, mutta niistä usein puuttuu raha ja sen mukanaan tuomat riskit. Raha ja riski ovatkin oleellinen osa oikeaa yritystoimintaa. Kun riski liittyy mukaan toimintaan, voidaan kokeilla oikeasti yrittäjänä toimimista. Oppilaitoksissa toimivissa yrityshautomoissa nuoret voivat opetella todenmukaista yrittäjyyttä perustamalla oikean yrityksen. (Ylikerälä 2006, 72.) Näin ollen ammattikorkeakoulujen yrityshautomot antavat opiskelijoille mahdollisuuden kokeilla yritystoimintaa suojatussa hautomoympäristössä. Opiskelijat, joiden tavoitteena on työllistää itsensä jo ammattikorkeakouluopintojen aikana omassa yrityksessään, ovat edellä valmiuksissaan verrattaessa pelkästään tutkintonsa mukaisia opintoja suorittaneisiin opiskelijoihin. Lisäksi niissä ammattikorkeakouluissa, jotka ovat profiloituneet opiskelijayrittäjyyden edistäjiksi, yrittäjyysopintoja tutkintonsa kanssa suorittavien opiskelijoiden voidaan odottaa valmistuvan määrääjassa. (Saurio 2003, 109.)

Ammattikorkeakoulujen hautomoissa opettajat voivat kannustaa opiskelijoita yrittäjyyteen ja opiskelijat saavat hautomoympäristössä toimiessaan kokemuksia pystyvyydestään yrittäjyyteen. Näillä kokemuksilla on iso merkitys opiskelijoiden motivaatioon toimia yrittäjänä. (Melin 2006, 68.) Am-

ammattikorkeakoulujen yrityshautomoiden toiminnan tärkeimpiä osa-alueita ovatkin opiskelijan tukeminen ja ohjaaminen heidän pohtiessaan yrittäjäksi ryhtymistä sekä yritystoiminnan alkuvaiheeseen liittyvien ongelmien ratkaiseminen. (Saurio 2003, 110.)

Usein ammattikorkeakoulujen yrityshautomot ovat joko sijoitettu omaksi yksiköksi ammattikorkeakoulun ulkopuoliseen palveluun, esimerkiksi yrityspalvelukeskukseen, tai yrityshautomo on sisällytetty osaksi koulutusprosesseja ja yrityshautomotoiminta voi tapahtua ammattikorkeakoulun kampusalueella (Saurio 2003, 98). Osa ammattikorkeakoulun yrityshautomoista tarjoaa asiakkailleen toimitilat, mutta kaikki hautomot eivät välttämättä tarjoa asiakkailleen toimitiloja. Tällaista yrityshautomoa, joka ei tarjoa asiakkailleen fyysisiä toimitiloja, voidaan kutsua myös virtuaalihautomoksi. (Saurio 2003, 96.) Esimerkiksi Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomolla on toimitilaa Oulun Business Kitchenillä ja opiskelijoilla on mahdollisuus hyödyntää yrityshautomon tarjoamia toimitiloja, mutta voivat suorittaa yrityshautomo-opinnot myös omalta kampukseltaan käsin (Anttila, haastattelu 15.3.2016).

Ammattikorkeakoulujen yrityshautomot voidaan jakaa myös opiskelijayrittäjähautomoihin ja työelämälähtöisiin hautomoihin. Opiskelijayrittäjähautomon toiminta on sisällytetty opiskeluprosesseihin, eli tavoitteena on mahdollistaa opiskelijan yrittäjyys valmennus sekä yritystoiminta samaan aikaan tapahtuvan tutkintoon johtavan opiskelun kanssa. Työelämälähtöisessä hautomossa hautomotoiminta on suunniteltu ammattikorkeakoulua laajemmaksi kokonaisuudeksi. Eli samassa yrityshautomossa omaa yritystoimintaansa kehittävät myös ammattikorkeakoulun ulkopuolelta, eli työelämästä, tulevat asiakkaat. (Saurio 2003, 99.)

Ammattikorkeakoulujen yrityshautomot tarjoavat asiakkailleen, eli opiskelijoilleen, lisäarvoa samojen palvelujen kautta, kuin perinteisessäkin hautomossa. Tutkimuksen mukaan ammattikorkeakoulujen yrityshautomoiden tuottamat arvot opiskelijoilleen painottuvat kuitenkin enemmän yritystoiminnan aloittamiseen liittyviin asioihin. Opiskelijayrittäjät kokivat saaneensa lisäarvoa etenkin yrityksen perustamisen ja yritystoiminnan alkuvaiheeseen liittyvien palvelujen kautta sekä yrittäjän uran pohtimisessa ja mahdollisuuksien tunnistamisessa hautomot ovat onnistuneet tuottamaan arvoa opiskelijoilleen. Ammattikorkeakoulujen yrityshautomoilla on usein haudonta-ajan lyhyydestä johtuen vähemmän tarjottavaa liittyen yritystoiminnan vakiinnuttamiseen ja myöhempisiin vaiheisiin, kun verrataan perinteiseen yrityshautomoon. (Saurio 2003, 110–11.)

4.3 Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomo

Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomo on toiminut jo yli kymmenen vuoden ajan. Ennen yrityshautomon perustamista oli tiedossa, että opiskelijoilla on paljon yritysideoita. Tästä syystä ammattikorkeakoulussa haluttiin pyrkiä kannustamaan yrittäjyyteen ja tukea opiskelijoita yritysten perustamisessa sekä yrittäjyyden alkuvaiheissa. Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomon opettajat kävivät 2000-luvun alussa tutustumassa Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa hautomotoimintaan, jonka seurauksena he innostuivat kehittämään ideaa eteenpäin. Yrityshautomo toimi aluksi pelkästään Teuvo Pakkalan kadun kampuksella, mutta laajeni nopeasti muihinkin Oulun ammattikorkeakoulun kampuksille vuonna 2005. (Anttila, haastattelu 15.3.2016.)

Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa opiskelevien määrä viime vuosina on lisääntynyt, jonka myötä myös hautomovalmentajia on tarvittu lisää. Nykyisin jokaiselta Oulun ammattikorkeakoulun kampukselta löytyy oma hautomovastuhenkilö. Hautomo-opiskelijan oman kampuksen opettajat auttavat hautomo-opinnoissa heidän toimialaa koskevissa asioissa, mutta liiketoiminnallisen ohjaamisen hoitavat liiketalouden opettajat. Tällä hetkellä Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa toimii yhteensä 14 ohjaajaa. (Anttila, haastattelu 15.3.2016.)

Yrityshautomon toimintatavat ja sisältö on pysynyt samana koko toiminnan ajan. Yrityshautomon tavoite on edistää positiivista asennetta yrittäjyyteen ja edistää verkostoitumista muhin yrittäjyyttä tukeviin organisaatioihin. Yrittäjämäistä asennetta sekä oma-aloitteisuutta korostetaan hautomossa opiskelevalle. (Anttila, haastattelu 15.3.2016.)

Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa kehitetään muun muassa opiskelijoiden jo olemassa olevien yritysten toimintaa sekä laaditaan liiketoimintasuunnitelmia opiskelijoiden eri yritysideoille. Yrityshautomo-opintojen alussa opiskelijalle määritellään hautomo-opintojen laajuus sekä pohja hautomo-opinnoille. Yrityshautomossa ohjataan opiskelijoita oikeille poluille yrittäjyydessä ja tuetaan yrityksen perustamisvaiheessa. (Anttila, haastattelu 15.3.2016.)

Yrityshautomo-opinnot aloittaessaan opiskelijalla pitää olla vähintään jonkinlainen liikeidea mielessään. Yrityshautomo-opintoja opiskelijat voivat suorittaa opintojensa aikana oman aikataulunsa mukaisesti ja ohjauksesta sovitaan aina tapauskohtaisesti. Yrityshautomotoimintaa toteutetaan opiskelijälähtöisesti, joten opiskelijat vaikuttavat itse paljon siihen, minkälaiseksi hautomo-opinnot muotoutuvat. Yrityshautomo-opiskelija tapaa ohjaajaansa yleensä noin muutaman viikon välein.

Ohjaajan ja opiskelijan väliset tapaamiset, kuten myös mahdolliset asiakastapaamiset on mahdollista järjestää myös Oulun Business Kitchenin tiloissa. Keskustelut opiskelijan ja ohjaajan välillä liittyvät tapauskohtaisesti yrityksen toiminnan kehittämiseen tai liikeideaan, mutta myös opiskelijan omaan osaamiseen. (Anttila, haastattelu 15.3.2016.)

Ohjauksessa keskitytään siihen, missä opiskelija itse kokee tarvitsevänsä apua sekä perehdytään liiketoiminnan eri osa-alueisiin. Esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan sekä tekniikanalan opiskelijat tarvitsevat yleensä paljon apua liiketoimintaan liittyvien asioiden kanssa. Usein opiskelijoita huolestuttaa myös yritysideaansa riskit, toimintaympäristö sekä kilpailu. Jos yrityshautomosta ei löydy osaamista jonkin asian suhteen, opiskelija ohjataan eteenpäin saamaan apua. (Anttila, haastattelu 15.3.2016.)

Hautomo-opintojensa aikana opiskelija osallistuu myös erilaisiin yrittäjyyttä ja omaa alaansa koskeviin tilaisuuksiin ja seminaareihin, joita järjestetään esimerkiksi Oulun Business Kitchenillä. Opiskelijalla on myös mahdollisuus harjoitella myyntipuhettaan pitchaamalla muille hautomo-opiskelijoille liikeideaansa. Opiskelijat ja ohjaajat käyvät yhdessä tutustumassa muun muassa Business Oulun tiloihin, missä opiskelijalla on mahdollisuus verkostoitua. (Anttila, haastattelu 15.3.2016.)

Oulussa toimii myös muita yrityshautomoja Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomon lisäksi. Oulun Business Kitchenillä toimii erivaiheissa oleville yrityksille tarkoitettuja hautomoja. Lisäksi Business Kitchenillä on tarjolla muita neuvontapalveluja yrityksille. (Business Kitchen 2016, viitattu 19.4.2016.) Oulussa toimii myös vuonna 2010 perustettu Yritystakomo niminen yrityshautomo (Yritystakomo 2016, viitattu 19.4.2016). Edellä mainittujen palvelujen lisäksi Markkinointi-instituutti tarjoaa Oulussa yrittäjän ammattitutkinto -nimistä koulutusta sekä virtuaalihautomopalveluja internetissä (Markkinointi-instituutti 2016, Viitattu 19.4.2016).

5 TUTKIMUS

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää kohderyhmän, eli Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa opiskelleiden mielipiteitä yrittäjyydestä sekä yrityshautomo-opinnoista. Tavoitteena oli myös selvittää, miten yrityshautomo-opintoja suorittaneet ovat sijoittuneet työelämään, eli toimivatko he yrittäjinä vai ovatko työllistyneet palkollisina muualle. Tämän tutkimuksen avulla kerättiin tietoa, jota yrityshautomo voi myöhemmin hyödyntää toiminnassaan. Tämän tutkimuksen keskeisiä kysymyksiä olivat:

- Toimivatko kohderyhmän jäsenet yrittäjinä vai toimivatko palkollisina?
- Millainen on nykytilanne kohderyhmän jäsenien perustamilla yrityksillä? Millaisia ovat näiden yritysten tulevaisuudennäkymät?
- Minkälaisen syiden takia osa kohderyhmän jäsenistä eivät ole valinneet yrittäjän urapolkua?
- Millaiset ovat kohderyhmän jäsenten asenteet yrittäjyyttä kohtaan?
- Minkälaisia kokemuksia kohderyhmän jäsenillä on Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomosta?

5.1 Tutkimuksen kohderyhmä ja menetelmä

Tutkimuksen onnistumisen kannalta on tärkeää valita kohderyhmä järkevästi sekä tutkimusongelmaan ja tutkimuksen tavoitteeseen sopiva menetelmä. Tutkimusongelmalla tarkoitetaan pohdinnan kohteena olevaa asiaa, jolle etsitään vastauksia ja ratkaisuja tutkimuksen avulla. Tutkimuksen perusjoukko, eli tutkimuksen kohderyhmä, muodostuu joukosta henkilöitä, joilta halutaan kerätä tietoa tutkimusta varten. Tutkimus voidaan toteuttaa joko kokonaistutkimuksena tai otantatutkimuksena. Kokonaistutkimuksessa tutkitaan koko perusjoukko, kun otantatutkimuksessa tutkitaan perusjoukosta valittu osajoukko. (Heikkilä 2014, 12–13.) Kokonaistutkimus kannattaa tehdä, jos perusjoukko ei ole kovin suuri. Kyselytutkimuksissa kokonaistutkimus voidaan tehdä kuitenkin vaikka 300 henkilön kokoisesta perusjoukosta. (Heikkilä 2014, 31.)

Tutkimusongelmasta ja tutkimuksen tavoitteesta riippuen valitaan joko kvantitatiivinen, eli määrällinen, tai kvalitatiivinen, eli laadullinen, lähestymistapa. Kvantitatiivista tutkimusta kutsutaan myös tilastolliseksi tutkimukseksi ja kvantitatiivisella tutkimuksella etsitään vastauksia muun muassa lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviin kysymyksiin. Aineistoa voidaan kerätä esimerkiksi lomakekyselyillä ja tuloksia esitetään usein havainnollistavilla taulukoilla ja kuvioilla. (Heikkilä 2014, 14–15.)

Tämän tutkimuksen perusjoukkona, eli kohderyhmänä, toimi Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa opintoja suorittaneet henkilöt. Tutkimus toteutettiin kokonaistutkimuksena, sillä perusjoukko oli sopivan kokoinen ja koko perusjoukko pyrittiin tutkimaan. Perusjoukosta oli saatavilla kattava rekisteri, joka vaikutti myös kokonaistutkimuksen valintaan menetelmäksi. Lähestymistavaksi tutkimukseen valittiin kvantitatiivinen, eli tilastollinen tutkimus, sillä se sopi tutkimusongelman kysymyksen selvittämiseen paremmin kuin kvalitatiivinen, eli laadullinen tutkimus. Aineisto kerättiin sähköpostin välityksellä lomakekyselyllä, kuten tilastollisissa tutkimuksissa on usein tapana. Lomakekysely toteutettiin Webropol-kyselyohjelmalla.

5.2 Tutkimusprosessi

Heikkilä (2014, 23) määrittelee kvantitatiivisen tutkimusprosessin vaiheiden olevan tutkimusongelman määrittäminen, tutkimussuunnitelman laatiminen, tiedonkeruuvälineen rakentaminen, tietojen kerääminen, tietojen käsittely sekä analysointi, tulosten raportointi ja johtopäätösten teko sekä tulosten hyödyntäminen. Tilastollisessa tutkimuksessa tutkimusongelma on erittäin tärkeässä asemassa. Tutkimusongelman pohjalta kootaan aineisto. Tutkimusongelma myös määrittelee sen, miten aineistoa käsitellään ja analysoidaan. Tutkimuksesta saatava hyödyn määrä riippuu siitä, kuinka hyvin keskeisten tutkimusongelmien määrittely onnistuu. (Heikkilä 2014, 20–21.)

Myös tämä tutkimusprosessi käynnistyi tutkimusongelmien määrittämisestä. Koska tutkimus tehtiin Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomolle, oli keskeisessä asemassa myös yrityshautomon opettajien mielipiteet tutkimusongelmasta. Tutkimusongelman määrittämisen jälkeen laadittiin tutkimussuunnitelma. Tutkimussuunnitelman laatimiseen sisältyy muun muassa tutkimusmenetelmän sekä tietojen hankintatavan valinta, aikataulun tekeminen ja tutkimuksen perusjoukon määrittäminen (Heikkilä 2014, 23). Tutkimusta varten saatiin Oulun ammattikorkeakoululta tutkimuslupa, jolloin

saatiin käyttöön kaikkien yrityshautomossa opiskelleiden henkilökohtaiset sähköpostiosoitteet. Seuraava tutkimusprosessin vaihe oli tiedonkeruuvälineen, eli lomakkeen laatiminen. Tässä tutkimusprosessissa lomakkeen laatiminen oli tärkeässä roolissa tutkimuksen onnistumisen kannalta. Siksi lomakkeen kysymysten ja Webropol-lomakkeen suunnitteluun käytettiin aikaa jopa kuukausi.

Tutkimuksen kyselylomakkeen valmistuttua, tutkimusprosessissa seuraavana vaiheena oli tietojen kerääminen. Saatekirje (liite 1) ja linkki Webropol-kyselylomakkeeseen (liite 2) lähetettiin yhteensä 328 henkilön, jotka ovat opiskelleet yrityshautomossa, sähköpostiosoitteisiin. Webropol-kysely oli avoinna hieman yli kaksi viikkoa ja puolella välissä kyselyaikaa lähetettiin muistutusviesti heille, jotka eivät olleet vielä vastanneet kyselyyn.

Kun tutkimusaineisto on saatu kokoon, on tutkimusprosessissa tietojen käsittelyn ja analysoinnin vuoro. Tutkimuksessa saadut tiedot täytyy käsitellä siten, että asetettuihin tutkimuskysymyksiin ja -ongelmiin saadaan vastattua. (Heikkilä 2014, 138.) Tässä vaiheessa tutkimusta käytiin läpi kaikki kyselystä saadut vastaukset, jotta pystyttiin todentamaan vastauksien olevan luotettavia ja käyttökelpoisia tutkimusta varten. Tämän jälkeen kaikki vastaukset vietiin Microsoft Officen ohjelmiin Wordiin ja Exceliin, joiden avulla tuloksista luotiin havainnollistavia kuvioita ja taulukoita. Näitä hyödynnettiin myöhemmin opinnäytetyön kohdassa 6, eli tulokset. Viimeisenä tutkimusprosessin vaiheena tehtiin johtopäätökset ja mietittiin tulosten hyödyntämistä, jotka ovat opinnäytetyön kohdassa 7, eli yhteenveto ja johtopäätökset.

5.3 Tutkimuksen validiteetti, reliabiliteetti ja objektiivisuus

Tutkimusta voidaan pitää onnistuneena, jos tutkimuksen avulla saadaan luotettavia vastauksia tutkimusongelmaan ja tutkimuskysymyksiin. Tutkimukset täytyy suorittaa sellaisilla tavoilla, jotka ovat rehellisiä ja puolueettomia. Tutkimuksesta ei saa myöskään aiheutua haittaa vastaajille. Hyvän tilastollisen tutkimuksen vaatimuksiin kuuluvat muun muassa validiteetti, reliabiliteetti ja objektiivisuus. (Heikkilä 2014, 27.)

Validiteetti tarkoittaa tutkimuksen pätevyyttä. Tutkimuksen täytyy selvittää niitä asioita, mitä tutkimusongelman ratkaisemiseksi täytyy selvittää. Ilman kunnollisia tavoitteita tutkimuksessa voidaan ajautua selvittämään vääriä asioita, jotka ovat epäolennaisia tutkimuksen tarkoituksen kannalta. Tutkimuksen validiteetti voidaan varmistaa jo etukäteen tutkimuksen huolellisella suunnittelulla.

Esimerkiksi kyselylomakkeen huolellinen suunnittelu auttaa tässä asiassa, sillä kysymysten täytyy selvittää oikeita asioita ja niiden tulee kattaa koko tutkimusongelma. Validiteettiin vaikuttavat myös muut tekijät, kuten esimerkiksi kyselyn vastausprosentti ja tarkkaan määritelty perusjoukko. (Heikkilä 2014, 27.) Tämän tutkimuksen validiteetin toteutumista edesauttaa kyselylomakkeen huolellinen suunnittelu. Kaikki tutkimuslomakkeen kysymykset ovat tarkkaan harkittuja ja lomakkeessa ei turhia tai epäolennaisia kysymyksiä. Näin ollen kyselylomakkeen kysymyksillä saatiin vastaukset tutkimusongelman ratkaisemiseksi. Tutkimusta suunniteltaessa otettiin huomioon, mitä toimeksiantaja haluaa tutkimuksen avulla saada tietää. Ennen kyselylomakkeen lähettämistä vastaajille, kyselylomake myös hyväksytettiin toimeksiantajalla, yrityshautomon opettajilla sekä tilastollisen tutkimuksen opettajalla.

Tutkimuksen reliabiliteetti tarkoittaa tulosten luotettavuutta. Tulokset eivät saa olla sattumanvaraisia ja tutkimuksen tekijän täytyy olla koko tutkimuksen ajan kriittinen ja tarkka. Nykyisin tilastolliseen tutkimukseen tarkoitetut ohjelmat helpottavat tulosten käsittelyssä. Virheitä voi kuitenkin sattua, esimerkiksi tuloksia voi tulkita väärin. Luotettavuuden lisäämiseksi otannan tulee olla tarpeeksi suuri ja sen tulee edustaa koko kohderyhmää. (Heikkilä 2014, 28.) Tämän tutkimuksen tulosten luotettavuuden varmistamiseksi tutkimus toteutettiin kokonaistutkimuksena, eli pyrittiin tutkimaan koko perusjoukko. Tutkimuksen vastausprosentiksi saatiin 28,3 prosenttia, eli vastaajia oli yhteensä 79. Tutkimuksen luotettavuutta tukee se, että vastaajien taustamuuttujat, kuten koulutusohjelma ja yrityshautomo-opintojen ajankohta, jakautuivat erittäin tasaisesti. Vastaajia, jotka ovat ennen toimineet yrittäjinä, oli vain viisi, joten heidän kohdallaan ei tehty johtopäätöksiä, sillä ne eivät olisi olleet luotettavia.

Tutkimuksen kyselylomakkeeseen tehtiin myös muutama kontrollikysymys, eli vastausten luotettavuutta testaavia kysymyksiä. Analysointivaiheessa tuloksia katsottiin niin kokonaisuutena, yksittelen kuin ristiin vertailuna, jotta voitiin varmistua tulosten oikeellisuudesta. Tutkimuksen luotettavuuden varmistamiseksi sekä saatekirjeessä että kyselylomakkeessa painotettiin, että vastaukset käsitellään nimettöminä ja ehdottoman luottamuksellisina.

Objektiivisuus tilastollisessa tutkimuksessa tarkoittaa sitä, että tulokset eivät saa riippua tutkijasta. Tilastollista tutkimusta tehdessä voi kuitenkin tapahtua virheitä vahingossa, kuten kysymysten muotoilun asenteellisuudessa, mutta esimerkiksi tahallista vääristelyä tuloksissa ei voi hyväksyä. Tutkijan omat asenteet tutkittavaa aihetta kohtaan eivät saa vaikuttaa tutkimusprosessiin. (Heikkilä

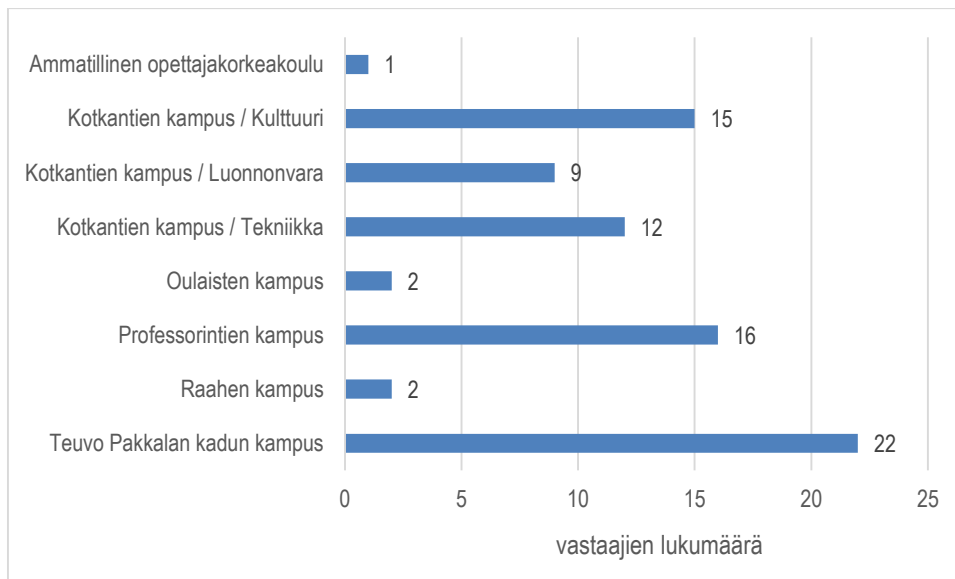
2014, 28–29.) Kumpikaan tämän opinnäytetyön tekijöistä ei ole suorittanut opintoja yrityshautomossa, joten objektiivisuus tutkimuksessa on voitu säilyttää. Myöskään tulosten vääristelystä ei ole kummallekaan tekijälle tässä tapauksessa mitään hyötyä. Puolueettomuus näkyi myös tutkimukseen tehdystä kyselystä, sillä kaikille vastaajille kysymykset oli aseteltu samalla tavoin.

6 TULOKSET

Yrityshautomoa koskeva Webropol-kysely oli avoinna 24.2.- 11.3.2016 välisenä aikana. Kyselyn aukiolon puolella välissä lähetettiin vastaamatta jättäneille henkilöille muistutussähköposti. Webropol-kyselyyn vastasi yhteensä 79 henkilöä, jotka opiskelevat tai ovat opiskelleet yrityshautomossa. Lähetimme Webropol-kyselyn linkin saatekirjeineen 328 henkilön sähköpostiosoitteeseen, joista toimimattomia sähköpostiosoitteita oli 49. Kyselyn avasi lähettämättä vastausta vain 17 henkilöä. Näin ollen vastausprosentti kyselyyn oli 28,3 prosenttia. Kyselyn rakenne oli muotoiltu niin, että alussa kaikki vastaajat vastasivat samoihin peruskysymyksiin. Peruskysymysten jälkeen lomake ohjasi vastaajan eri kysymyksiin sen mukaan toimiiko vastaaja yrittäjänä vai ei. Lomake ohjasi myös yrittäjät eri kysymyksiin sen mukaan toimiiko vastaaja päätoimisena yrittäjänä, sivutoimisena yrittäjänä tai jos vastaaja on aiemmin toiminut yrittäjänä, mutta ei enää. Lomakkeen lopussa kysyttiin kaikilta vastaajilta yhteiset kysymykset koskien yrityshautomon toimintaa. Peruskysymyksillä kartoitettiin vastaajan sukupuoli, asuinpaikka ja yrityshautomo-opintojen ajankohta. Peruskysymyksissä kysyttiin myös, minkä koulutusohjelman opintoja vastaaja suoritti Oulun ammattikorkeakoulussa.

Kaikilta vastaajilta kysyttiin ajankohtaa, milloin he suurin piirtein suorittivat yrityshautomo-opintoja. Vastanneiden kesken yrityshautomo-opintojen ajankohdat jakautuivat hyvin tasaisesti. Vastaajamäärät nousivat samassa suhteessa, kuin yrityshautomo-opiskelijoiden määrät ovat nousseet viime vuosina.

Kyselyyn vastanneiden sukupuolijakauma oli tasainen. Vastaajista oli miehiä 38 ja naisia 41. Suurin osa vastaajista, 62 henkilöä, asui vielä Pohjois-Pohjanmaalla. Uudellamaalla ilmoitti asuvansa seitsemän vastaajaa ja ulkomailla neljä vastaajaa. Loput kuusi vastaajaa jakautuivat tasaisesti eri maakuntiin.

KUVIO 2. Vastaajien jakauma Oulun ammattikorkeakoulussa (n=79)

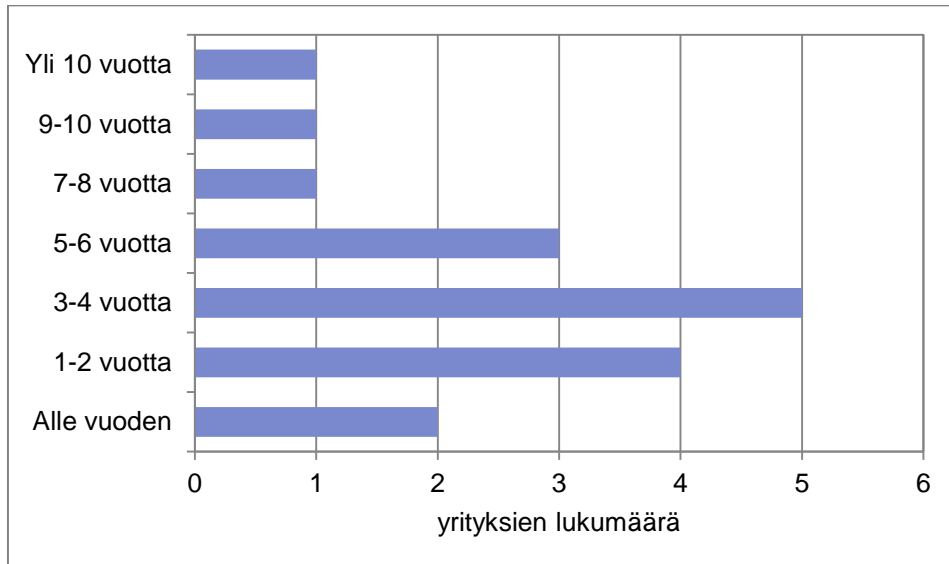
Kuviossa 2 kuvataan vastaajien jakaumaa Oulun ammattikorkeakoulussa kampusten mukaan. Koulutus- ja tutkinto-ohjelmista suurimmaksi vastaajajoukoksi muodostuivat liiketaloutta opiskeleet, joita oli 17 henkilöä. Suuriksi vastaajajoukoiksi muodostuivat myös fysioterapiaa (6 henkilöä), maaseutuelinkeinoa (5 henkilöä) ja viestintää (11 henkilöä) opiskeleet. Muiden koulutus- ja tutkinto-ohjelmien kesken vastaajat jakautuivat melko tasaisesti.

Peruskysymyksistä viimeisessä kysymyksessä selvitettiin, toimivatko vastaajat tällä hetkellä yrittäjinä. Päätoimisina yrittäjinä vastaajista toimii 17 henkilöä ja sivutoimisina 12 henkilöä. Viisi vastaajista on toiminut aiemmin yrittäjinä, mutta eivät toimi enää. 45 vastaajaa eivät toimi tai eivät ole toimineet yrittäjinä. Näin ollen vastaajista 43 prosenttia on ainakin kokeillut yrittäjyyttä.

6.1 Päätoimiset yrittäjät

Vastaajat, jotka kertoivat toimivansa päätoimisina yrittäjinä tällä hetkellä, ohjattiin heille suunnattuihin kysymyksiin. Heiltä kysyttiin yrityksiensä perustietoja ja tulevaisuuden näkymiä sekä mielipiteitä yrittäjyydestä. Päätoimisina yrittäjinä vastaajista toimii 17 henkilöä. Vastaajien yritykset toimivat useilla eri aloilla, mutta suurimmiksi aloiksi nousivat liiketalouden asiantuntijapalvelut, kulttuuri, maisemasuunnittelu, rakennusala sekä sosiaali- ja terveysala. Tästä joukosta kahdeksan vastaa-

jan liikeidea on tällä hetkellä sama, kuin mitä he kehittivät jo Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa. Neljällä henkilöllä liikeidea on vielä osittain sama, mutta viidellä yrittäjällä liikeidea on vaihtunut kokonaan uuteen.

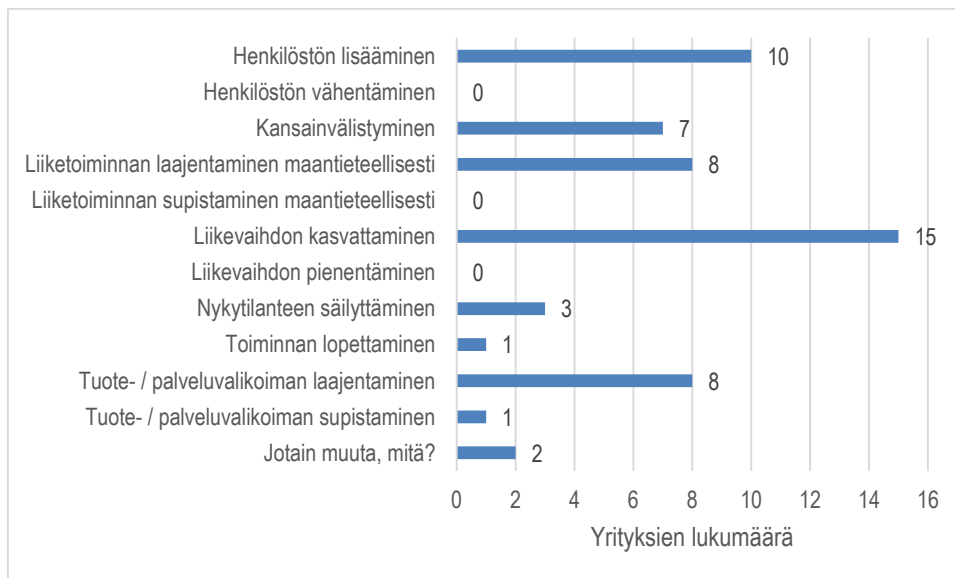
KUVIO 3. Päätoimisten yrittäjien yritysten ikä (n=17)

Kuviossa 3 kuvataan päätoimisina yrittäjinä toimivien vastaajien yritysten ikää vuosina. Suurin osa yrityksistä sijoittuu yhden ja kuuden ikävuoden väliin. Vain yksi yrityksistä on ollut toiminnassa jo yli kymmenen vuoden ajan. Kyseinen rakennusalan yritys oli jo olemassa ennen yrittäjän yrityshautomo-opintoja ja hautomossa kehitettiin yritystä eteenpäin.

Päätoimiset yrittäjät ovat työllistäneet itsensä lisäksi yhteensä 16 koko- ja 89 osa-aikaisesti palkattua henkilöä yrityksensä koko toiminnan aikana. Päätoimisten yrittäjien yrityksistä kuusi ei ole työllistänyt yrittäjien lisäksi yhtään henkilöä. Kolme yritystä on työllistänyt vain osa-aikaisia henkilöitä. Loput kahdeksan yritystä on työllistänyt myös kokoaikaisesti henkilöitä. Neljä eniten työllistänyttä yritystä on työllistänyt yhteensä 11 kokoaikaista henkilöä ja 77 osa-aikaista henkilöä. Näin ollen neljä eniten työllistänyttä yritystä on työllistänyt 83,8 prosenttia kaikista päätoimisina yrittäjinä toimivien vastaajien työllistämistä henkilöistä.

Vuoden 2015 liikevaihtoa päätoimisten yrittäjien yrityksissä selvitettiin asteikolla, joka alkoi alle 10 000 eurosta ja päättyi yli miljoonan euron liikevaihtoon. Liikevaihtoa koskevaan kysymykseen ei

ollut pakollista vastata, mutta jokainen päätoiminen yrittäjä vastasi siihen. Yksi vastaaja ilmoitti yrityksensä liikevaihdon olevan yli miljoona euroa. 200 000:n ja yhden miljoonan euron väliin liikevaihdossa sijoittui yksi vastaajayrittäjästä. Suurin osa, eli kahdeksan vastaajaa, ilmoitti liikevaihdokseen 60 000 – 200 000 euroa. Neljä vastaajaa kertoi liikevaihtonsa olevan 10 000 – 60 000 euroa. Loput kolme vastaajaa jäivät liikevaihdossaan alle 10 000 euron.

KUVIO 4. Päätoimisten yrittäjien yritysten tulevaisuuden suunnitelmat (n=17)

Kuviossa 4 kuvataan päätoimisten yrittäjien yrityksiä koskevia tulevaisuuden suunnitelmia. Vastaajat pystyivät valitsemaan useamman vaihtoehdon, mutta kuitenkin piti valita vähintään yksi vaihtoehto. Vastausten perusteella suurin osa päätoimisista yrittäjistä pyrkii tulevaisuudessa kasvattamaan yritystoimintaansa. Kolme vastaajista aikoi pyrkiä pitämään nykytilanteen ennallaan ja vain yhden vastaajan tulevaisuuden suunnitelmiin kuului toiminnan lopettaminen. Vastausvaihtoehdon jotain muuta valitsi kaksi vastaajaa. Toinen vastaajista kertoi yrityksensä tulevaisuuden suunnitelmien olevan auki. Toinen vastaaja taas kertoi tarvitsevansa lisää rahoitusta tutkimus- ja kehitystoimintaan.

TAULUKKO 1. Päätoimisten yrittäjien mielipiteitä yrittäjyydestä

	Täysin eri mieltä (1)	Osittain eri mieltä (2)	Ei eri mieltä ei- kä samaa mieltä (3)	Osittain samaa mieltä (4)	Täysin samaa mieltä (5)	Keski- arvo
Olen tyytyväinen, että toimin yrittäjänä.	0	2	0	2	13	4,5
Mieluummin toimin yrittäjänä kuin palkollisena.	0	2	0	3	12	4,5
Pidän yrittäjyydestä, koska se antaa vapautta.	0	0	0	3	14	4,8
Yrittäjyys ei ole liian sitovaa.	3	3	3	7	1	3
Yritykseni on mielestäni taloudellisesti kannattava.	0	5	0	4	8	3,9
Yritykseni tulevaisuus vaikuttaa hyvältä.	0	0	2	5	10	4,5

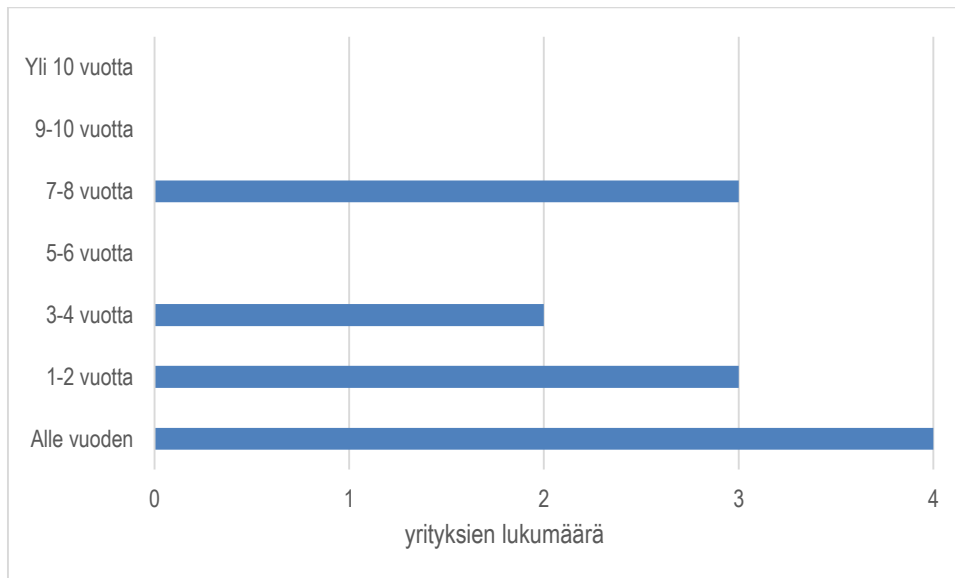
Taulukossa 1 kuvataan päätoimisten yrittäjien mielipiteitä yrittäjyydestä. Taulukon vastausasteikko muodostuu niin, että ”täysin eri mieltä” -vastausvaihtoehto vastaa lukua yksi ja ”täysin samaa mieltä” -vastausvaihtoehto vastaa lukua viisi. Pääsääntöisesti mielipiteet yrittäjyydestä olivat positiivisia, koska jokaisen väitteen vastauksien keskiarvoksi tuli vähintään kolme. Huonoimman keskiarvon sai väite ”yrittäjyys ei ole liian sitovaa”. Tämä väite jakoi eniten vastaajien mielipiteitä ja siksi keskiarvo on hyvin neutraali.

6.2 Sivutoimiset yrittäjät

Vastaajat, jotka kertoivat toimivansa sivutoimisina yrittäjinä tällä hetkellä, ohjattiin heille suunnattuihin kysymyksiin. Samoin kuin päätoimisilta yrittäjiltä, myös sivutoimisilta yrittäjiltä kysyttiin heidän yrityksensä perustietoja ja tulevaisuuden näkymiä sekä mielipiteitä yrittäjyydestä. Sivutoimisina yrittäjinä vastaajista toimii 12 henkilöä. Vastaajien sivutoimiyrietykset toimivat liiketalouden asiantuntija-, kaupan-, kulttuurin- ja tekniikan alalla. Puolella näistä vastaajista, eli kuudella henkilöllä, sivutoimisen yrityksensä liikeidea on edelleen sama kuin hautomo-opintojensa aikana. Kolmella henkilöllä liikeidea on pysynyt osittain samana ja lopulla kolmella liikeidea on vaihtunut kokonaan uuteen.

Sivutoimisilta yrittäjiltä kysyttiin syitä siihen, miksi he toimivat sivu- eikä päätoimisina yrittäjinä. Suurimmalla osalla, kahdeksalla henkilöllä, syynä sivutoimiseen yrittäjyyteen oli palkkatyö. Muita syitä sivutoimiseen yrittäjyyteen olivat muun muassa opiskelu, yrityksen taloudellinen kannattavuus,

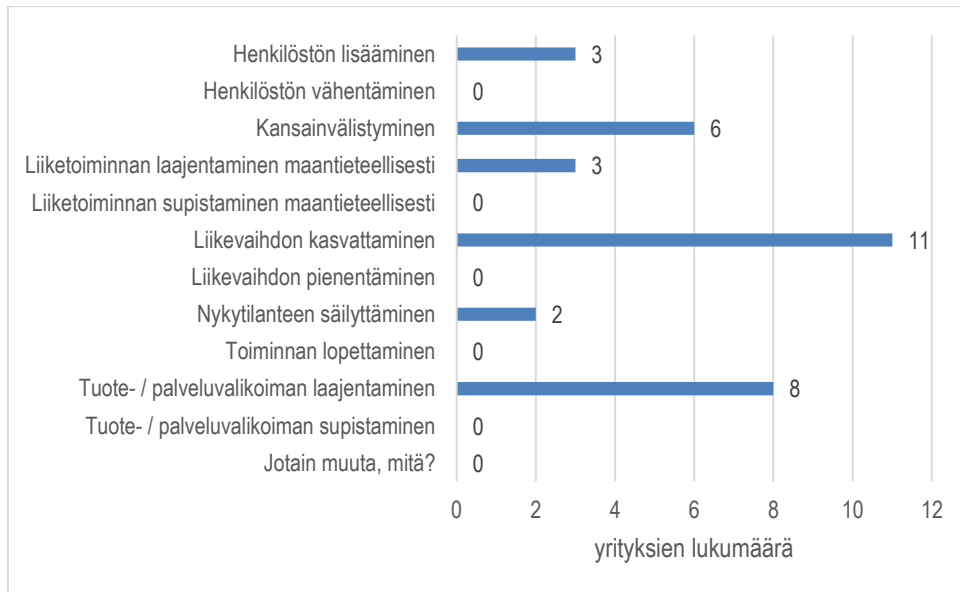
ajan riittämättömyys sekä terveydelliset syyt. Yksi vastaajista ilmoitti yrittäjyyden olevan enemmänkin harrastus, kuin elinkeino.

KUVIO 5. Sivutoimisten yrittäjien yritysten ikä (n=12)

Kuviossa 5 kuvataan sivutoimisina yrittäjinä toimivien vastaajien yritysten ikää vuosina. Yksikään vastaajien sivutoimisista yrityksistä ei ole ollut toiminnassa yli yhdeksää vuotta. Suurin osa näistä yrityksistä sijoittuu alle viisi vuotta toimineisiin yrityksiin. Kuitenkin kolme yrityksistä on toiminut jo seitsemästä kahdeksaan vuotta. Nämä kolme yritystä toimivat kaikki kulttuurialalla ja heidän liikeideansa ovat samat, joita he ovat kehittäneet jo yrityshautomo-opintojen aikana.

Sivutoimisina yrittäjinä toimivat vastaajat eivät ole työllistäneet yhtään henkilöä kokoaikaisesti. Kuitenkin neljä sivutoimisista yrityksistä on työllistänyt yhteensä 30 henkilöä toimintansa aikana. Liikevaihto kaikilla sivutoimisilla yrityksillä oli alle 60 000 euroa. Kahdeksan vastaajista ilmoitti liikevaihdokseen alle 10 000 euroa ja loput neljä 10 000 – 60 000 euroa.

KUVIO 6. Sivutoimisten yrittäjien yritysten tulevaisuuden suunnitelmat (n=12)

Kuviossa 6 kuvataan sivutoimisten yrittäjien yrityksiä koskevia tulevaisuuden suunnitelmia. Vastajat pystyivät valitsemaan useamman vaihtoehdon, mutta kuitenkin piti valita vähintään yksi vaihtoehto. Kuten päätoimisillakin yrittäjillä, myös sivutoimisilla yrittäjillä tulevaisuuden suunnitelmiin kuuluu selkeästi yritystoiminnan kasvattaminen. Vain kaksi vastaajista aikoo pyrkiä pitämään yrityksensä nykytilanteen ennallaan. Kaikki muut vastaajat aikovat kasvattaa yrityksensä toimintaa. Kukaan vastaajista ei ilmoittanut myöskään aikovansa lopettaa yrityksensä toimintaa.

TAULUKKO 2. Sivutoimisten yrittäjien mielipiteitä yrittäjyydestä

	Täysin eri mieltä (1)	Osittain eri mieltä (2)	Ei eri mieltä eikä samaa mieltä (3)	Osittain- samaa mieltä (4)	Täysin samaa mieltä (5)	Keskiarvo
Olen tyytyväinen, että toimin yrittäjänä.	0	1	1	7	3	4
Mieluummin toimin yrittäjänä kuin palkollisena.	0	2	1	8	1	3,7
Pidän yrittäjyydestä, koska se antaa vapautta.	0	0	1	6	5	4,3
Yrittäjyys ei ole liian sitovaa.	0	4	1	4	3	3,5
Yritykseni on mielestäni taloudellisesti kannattava.	1	5	1	2	3	3,1
Yritykseni tulevaisuus vaikuttaa hyvältä.	0	1	3	6	2	3,8

Taulukossa 2 kuvataan sivutoimisten yrittäjien mielipiteitä yrittäjyydestä. Taulukon vastausasteikko muodostuu niin, että ”täysin eri mieltä” -vastausvaihtoehto vastaa lukua yksi ja ”täysin samaa mieltä” -vastausvaihtoehto vastaa lukua viisi. Samoin kuin päätoimisillakin yrittäjillä, sivutoimisina yrittäjinä toimivien vastaajien mielipiteet yrittäjyydestä ovat pääsääntöisesti positiivisia. Sivutoimisten yrittäjien mielipide väittämään ”yritykseni on mielestäni taloudellisesti kannattava” oli keskiarvoltaan huonoin. Taloudellisesta kannattavuudesta huolimatta sivutoimiset yrittäjät näkevät yrittäjyyden ja yrityksensä tulevaisuuden positiivisena.

6.3 Entiset yrittäjät

Vastaajat, jotka kertoivat toimineensa aikaisemmin yrittäjänä, mutta eivät toimi yrittäjänä tällä hetkellä, ohjattiin heille suunnattuihin kysymyksiin. Heiltä kysyttiin samat kysymykset, kuin aktiivisilta yrittäjiltä, koskien heidän aiempaa yritystoimintaansa. Entisiltä yrittäjiltä kysyttiin myös syitä yritystoiminnan lopettamiseen, työllistymisestä yrittäjyyden jälkeen sekä mielipiteitä yrittäjyydestä. Kyselyyn vastanneista viisi henkilöä ilmoitti toimineensa aiemmin yrittäjänä, mutta ei tällä hetkellä.

Suurimmiksi syiksi yritystoiminnan lopettamiseen nousivat ajanpuute sekä taloudellinen kannattamattomuus. Kaksi vastaajista ilmoitti siirtyneensä palkkatöihin. Muita syitä yritystoiminnan lopettamiseen olivat perhesyyt ja yrittäjyyden tuoma liiallinen henkinen kuormitus.

Vastaajien entisten yritysten toimialoiksi ilmoitettiin web-konsultointi, viestintäpalvelut, liikunta, ohjelmistosuunnittelu ja tapahtumatuotanto. Kahdella näistä vastaajista yrityksen liikeidea oli sama, mitä kehitti jo yrityshautomossa. Kahdella vastaajalla liikeidea oli pysynyt osittain samana ja yhdellä vastaajista liikeidea oli täysin muuttunut. Kahden yrityksen liiketoiminta kesti yhdestä kahteen vuotta. Loput kolme olivat toimineet kolmesta neljään, seitsemästä kahdeksaan ja yhdeksästä kymmeneen vuotta. Kenenkään vastaajan yritys ei ollut toiminnassa yli kymmentä vuotta. Vastaajien entiset yritykset työllistivät yrittäjien lisäksi yhteensä neljä koko- ja kaksi osa-aikaista työntekijää toimintansa aikana. Näistä yrityksistä kolmella liikevaihto oli enimmilläänkin alle kymmenen tuhatta. Kahdella yrityksistä liikevaihto oli parhaimmillaan 10 000 – 60 000 euroa.

Entisiltä yrittäjiltä kysyttiin ovatko he työllistyneet koulutuksiaan vastaaviin työtehtäviin. Kaksi vastaajista oli sitä mieltä, että he ovat koulutuksiaan vastaavissa töissä. Kaksi kertoi kokevansa, etteivät nykyiset työtehtävät vastaa heidän koulutuksiaan ollenkaan. Yksi entisistä yrittäjistä vastasi, ettei ole töissä tällä hetkellä. Palkkatöihin siirtymisestä huolimatta neljällä vastaajista on mielessään liikeidea. Kaksi heistä ei aio tehdä liikeideallaan mitään tällä hetkellä. Yksi vastaajista aikoo kehittää liikeideaansa eteenpäin ja yksi vastaaja kertoi harkitsevansa sivutoimisen yrityksen perustamista.

TAULUKKO 3. Entisten yrittäjien mielipiteitä yrittäjyydestä (n=5)

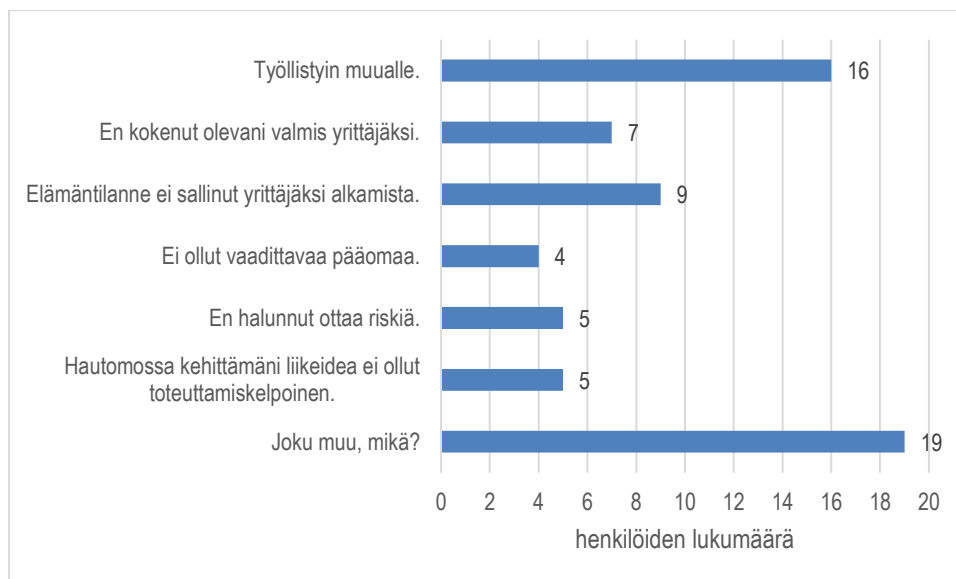
	Täysin eri mieltä (1)	Osittain eri mieltä (2)	Ei eri mieltä eikä samaa mieltä (3)	Osittain samaa mieltä (4)	Täysin samaa mieltä (5)	Keskiarvo
Olen tyytyväinen, kun toimin yrittäjänä.	0	0	0	4	1	4,2
Mieluummin toimin yrittäjänä kuin palkollisena.	1	1	2	0	1	2,8
Pidin yrittäjyydestä, koska se antoi vapautta.	0	0	0	3	2	4,4
Yrittäjyys ei ollut liian sitovaa.	0	3	1	0	1	2,8
Yritykseni oli taloudellisesti kannattava.	0	2	0	2	1	3,4
Voisin tulevaisuudessa toimia yrittäjänä.	0	1	0	2	2	4

Taulukossa 3 kuvataan aiemmin yrittäjinä toimineiden vastaajien mielipiteitä yrittäjyydestä. Taulukon vastausasteikko muodostuu niin, että ”täysin eri mieltä” -vastausvaihtoehto vastaa lukua yksi ja ”täysin samaa mieltä” -vastausvaihtoehto vastaa lukua viisi. Mielipiteet olivat enimmäkseen positiivisia siitä huolimatta, että vastaajat olivat lopettaneet yrittäjänä toimimisen. Kaksi väittämää,

”mieluummin toimin yrittäjänä kuin palkollisena” ja ”yrittäjyys ei ollut liian sitovaa”, saivat keskiarvokseen luvun 2,8, joka oli huonoin keskiarvo väittämistä. Muut neljä väittämää saivat keskiarvon, jonka mukaan mielipiteet olivat enemmän positiivisia kuin negatiivisia. Yritystoimintansa lopettamisesta huolimatta, kaksi vastaajaa ilmoitti olevansa täysin samaa mieltä ja kaksi vastaajaa osittain samaa mieltä siitä, että voisivat tulevaisuudessa toimia yrittäjänä.

6.4 Pelkästään yrityshautomo-opintoja suorittaneet

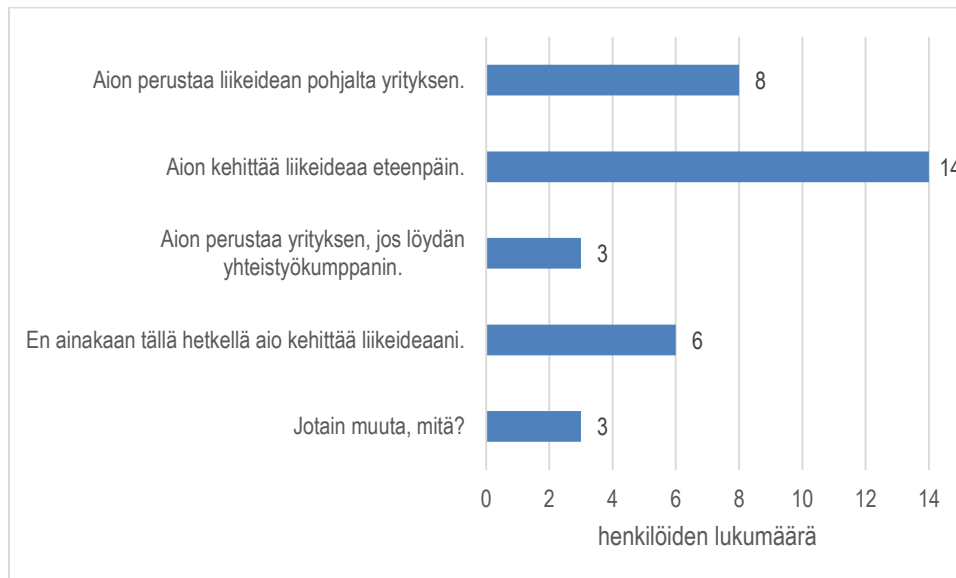
Kyselyyn vastanneista suurimmaksi joukoksi muodostuivat vastaajat, jotka olivat suorittaneet pelkästään yrityshautomo-opintoja, eivätkä ole opinnoistaan huolimatta perustaneet yritystä. Pelkästään yrityshautomo-opintoja suorittaneita vastaajia oli yhteensä 45 henkilöä. Heiltä kysyttiin syitä siihen, miksi eivät ole opinnoistaan huolimatta valinneet yrittäjän urapolkua, mutta myös mielipiteitä yrittäjyydestä sekä tulevaisuuden suunnitelmia.

KUVIO 7. Syyt, jotka estivät yrittäjäksi ryhtymisen (n=45)

Kuviossa 7 kuvataan syitä siihen, miksi vastaajat eivät ole yrityshautomo-opinnoistaan huolimatta ryhtyneet yrittäjiksi. ”Joku muu” -vaihtoehto sai eniten vastauksia, 18 kappaletta. Näistä vastauksista esiin nousivat muun muassa opiskelut, työkokemuksen hankkiminen sekä perheyrittäisiin työllistyminen. Suurin osa halusi saattaa opinnot päätökseen ennen yrittäjäksi ryhtymistä. Työkoke-

muksen hankkimisen tärkeys korostui varsinkin sosiaali- ja terveysalan opiskelijoilla, sillä terveydenhoidollisia palveluja tarjoavan yrityksen perustamiseen vaaditaan vähintään kahden vuoden työkokemus ulkopuoliselta työnantajalta. Suurimmaksi yksittäiseksi syyksi nousi työllistyminen palkollisena. Muut syyt jakautuivat melko tasaisesti.

KUVIO 8. Tulevaisuuden suunnitelmat, jos vastaajalla on yhä liikeidea idea mielessään (n=34)

Pelkästään yrityshautomo-opintoja suorittaneista 45 vastaajasta 34 henkilöllä oli edelleen liikeidea mielessään. Kuviossa 8 kuvataan näiden 34 henkilön tulevaisuuden suunnitelmia liikeidean suhteen. Suurimmaksi osaksi vastaajat aikovat vielä kehittää liikeideoitaan, mutta myös yrityksiä ollaan perustamassa tulevaisuudessa. ”Jotain muuta” -vastauksissa esiin nousi jälleen opintojen saattaminen päätökseen ennen yrittäjäksi ryhtymistä.

TAULUKKO 4. Pelkästään yrityshautomo-opintoja suorittaneiden mielipiteitä yrittäjyydestä

	Täysin eri mieltä (1)	Osittain eri mieltä (2)	Ei eri mieltä eikä samaa mieltä (3)	Osittain samaa mieltä (4)	Täysin samaa mieltä (5)	Keski- arvo
Olen tyytyväinen, kun olen palkkatöissä.	1	3	6	19	16	4,0
Mieluummin toimin yrittäjänä kuin palkollisena.	3	10	7	17	8	3,4
Yrittäjyys antaa vapautta.	1	1	8	23	12	4,0
Yrittäjyys ei ole liian sitovaa.	7	18	13	7	0	2,4
Voisin tulevaisuudessa toimia yrittäjänä.	0	3	3	21	18	4,2

Taulukossa 4 kuvataan pelkästään yrityshautomo-opintoja suorittaneiden mielipiteitä yrittäjyydestä. Mielipiteet olivat suurimmaksi osaksi positiivisia, sillä ainoastaan yrittäjyyden sitovuutta koskeva väite sai enemmän negatiivisia kuin positiivisia vastauksia. Suurin osa vastaajista koki olevansa tyytyväisiä toimiessaan palkkatöissä. Siitä huolimatta yli puolet vastaajista olivat osittain tai täysin samaa mieltä siitä, että toimisivat mieluummin yrittäjinä.

6.5 Kokemuksia Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomosta

Kyselyn lopuksi vastaajat vastasivat yhteisiin kysymyksiin kokemuksistaan Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa. Vastaajilla oli myös mahdollisuus antaa palautetta sekä kehitysideoita Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomon toimintaa koskien. Kokemukset yrityshautomosta olivat pääsääntöisesti positiivisia. 75 vastaajaa 79 vastaajasta, eli 95 prosenttia vastaajista, suosittelee yrityshautomo-opintoja yrittäjyydestä kiinnostuneille opiskelijoille.

TAULUKKO 5. Vastaajien mielipiteitä kokemuksistaan yrityshautomossa

	Täysin eri mieltä (1)	Osittain eri mieltä (2)	Ei eri mieltä eikä samaa mieltä (3)	Osittain samaa mieltä (4)	Täysin samaa mieltä (5)	Keski- arvo
Sain paljon hyötyä hautomo-opinnoista.	2	3	7	42	25	4,08
Opin paljon yrittäjyydestä hautomossa.	2	8	18	39	12	3,65
Sain paljon tukea hautomossa toimivilta ihmisiltä.	2	6	12	36	23	3,91
Hautomo-opinnot vaikuttivat positiivisesti mielikuvaani yrittäjyydestä.	0	4	24	30	21	3,86
Hautomo-opintojen jälkeen minulla oli hyvät valmiudet yrittäjyyteen.	3	12	22	35	7	3,39

Taulukossa 5 kuvataan vastaajien mielipiteitä kokemuksistaan Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomosta. Kokemukset yrityshautomon toiminnasta ovat pääsääntöisesti positiivisia. Jokainen väittämä sai positiivisen keskiarvon. Eniten vastaajien mielipiteitä jakoi väittämä, jonka mukaan yrityshautomo-opintojen jälkeen on hyvät valmiudet yrittäjyyteen, mutta tästäkin väittämästä oltiin enemmän samaa mieltä kuin eri mieltä.

Vastaajia pyydettiin antamaan avoimesti palautetta Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomon toiminnasta. Vastaajat saivat antaa sekä hyvää että huonoa palautetta. Positiivista palautetta annettiin huomattavasti enemmän kuin negatiivista palautetta. Positiivisen palautteen joukosta nousi esiin selkeästi toistuvia aiheita, kun taas negatiivinen palaute koostui enimmäkseen yksittäisistä mielipiteistä.

Hyvästä palautteesta nousi esiin ensisijaisesti kannustava ja innostava ilmapiiri sekä yrityshautomon ohjaajilta saatu tuki. Osa vastaajista kertoi myös, että yrityshautomossa poistettiin yrittäjyyteen liitettyjä ennakkoluuloja ja pelkoja. Kannustaminen, tuki ja pelkojen poistaminen olivat tärkeitä tekijöitä opiskelijoiden rohkaisemisessa yrittäjyyteen. Myös yrityshautomon tuoma turvallisuus nousi esille, sillä usea koki saaneensa varmuutta ja itseluottamusta yrittäjyyteen, kun sai rauhassa kehittää yritystoimintaansa hautomossa. Moni vastaajista kertoi, että joustavuudella yrityshautomo-opintojen suorittamisessa oli heille iso merkitys, sillä hautomo-opintoja pystyi suorittamaan omien aikataulujen mukaisesti. Joustavuus nousi esille myös opintojen sisällön suunnittelussa. Vastaajat

kertoivat, että pystyivät keskittymään heille tärkeisiin asioihin opinnoissaan, sillä ohjaus oli henkilökohtaista ja opinnot suunniteltiin tapauskohtaisesti jokaiselle sopivaksi. Usea vastaaja painotti, että opinnoissa kaikki aihealueet käytiin laajasti läpi ja tämän avulla onnistuttiin laajentamaan opiskelijoiden näkökulmia. Yrityshautomon ohjaajat saivat myös paljon kiitosta asiantuntijuudesta, luotamuksellisuudesta sekä käytännönläheisestä toiminnasta.

Negatiivista palautetta annettiin muun muassa opintojen laajuudesta. Osa koki, että ohjaus jäi liian pintapuoliseksi ja lisäksi he olisivat halunneet enemmän konkreettisuutta ohjaukseen, saatuun palautteeseen ja tavoitteiden asettamiseen. Osa koki myös jääneensä tyhjän päälle yrityshautomon sekä ammattikorkeakouluopintojensa päätyttyä ja he olisivat kaivanneet tukea myös opintojen päätyttyä. Joidenkin vastaajien mielestä yrityshautomon toimintaan mukaan lähteminen oli vaikeaa ja kynnys tuntui korkealta.

Yrittäjinä toimineilta vastaajilta kysyttiin myös ovatko he saaneet muualta kuin yrityshautomosta tukea yrittäjyyteen. Vastaajat kokivat saaneensa eniten tukea yrittäjyyteen toisilta yrittäjiltä, yhtiökumppaneilta sekä yrittäjäjärjestö Suomen Yrittäjiltä. Perheiltä, lähipiiriltä ja ystäviltä on myös saatu tukea. Moni vastaajista kertoi saaneensa tukea BusinessOululta, Oulun Yrityskiihdyttämöltä, työ- ja elinkeinotoimistoilta, verotoimistolta, tilitoimistoilta, Uusyrityskeskuksesta ja Tekesiltä. Yrittäjyyttä tukeviksi tapahtumiksi vastaajat kertoivat erilaiset yrittäjäkoulutukset sekä verkostoitumistapahtumat. Viisi vastaajaa, jotka ovat toimineet yrittäjinä, kertoivat, että eivät ole saaneet tukea mistään.

7 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa perustettujen ja kehitettyjen yritysten nykytila, sekä miten yrityshautomo on auttanut yrittäjiä toiminnassaan. Tutkimuksen tarkoituksena oli myös selvittää, ovatko yrityshautomossa opintojaan suorittaneet opiskelijat perustaneet myöhemmin yrityksiä vai ovatko työllistyneet muualle. Kyselyn avulla kerättiin tietoa, jota yrityshautomo voi myöhemmin hyödyntää. Kysely oli ajankohtainen, sillä Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomolle ei ole aiemmin tehty vastaavaa kyselyä. Samasta syystä tämän kyselyn tuloksia ei voitu verrata aiempiin tuloksiin. Kyselyyn vastanneiden näkemykset yrittäjyydestä ovat pääsääntöisesti positiivisia. Tämän kyselyn tulokset todistavat, että Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa tehdään oikeita asioita yrittäjyysvalmennuksen ja yrittäjyyteen kannustamisen osalta.

Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa opintojaan suorittaneiden sukupuolijakauma on todella tasainen. Myös tämän kyselyn vastaajajoukon sukupuolijakauma oli todella tasainen, 38 miestä ja 41 naista. Yrittäjäkokeemusta omaavien vastaajien sukupuoli jakauma pysyi myöskin taiseisena, sillä yrittäjäkokeemusta oli kyselyyn vastanneista miehistä 19 henkilöllä ja naisista 15 henkilöllä. Näin ollen Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa opintoja suorittaneet yrittäjät ovat jakautuneet sukupuoleltaan huomattavasti tasaisemmin verrattuna kaikkiin suomalaisiin yrittäjiin (Tilastokeskus 2015, hakupäivä 5.4.2016). Yli 79 prosenttia yrittäjäkokeemusta omaavista vastaajista asuu Pohjois-Pohjanmaalla, eli suurin osa on jäänyt asumaan opiskelupaikkakunnalleen. Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomolla on ollut varsinkin Pohjois-Pohjanmaalla työllistävä vaikutus, sillä Pohjois-Pohjanmaalla asuvat yrityshautomo-opintoja suorittaneet yrittäjät ovat työllistäneet yli 80 henkilöä itsensä lisäksi. Koko maassa yrityshautomossa opintoja suorittaneet yrittäjät ovat työllistäneet yhteensä 141 henkilöä.

Vastaajista päätoimisten ja sivutoimisten yrittäjien yritykset tulevat luultavasti tulevaisuudessa työllistämään Pohjois-Pohjanmaalla enemmän väkeä. Kun näiltä vastaajilta kysyttiin heidän yrityksiensä tulevaisuuden suunnitelmia, yli 44 prosenttia heistä aikoi tulevaisuudessa lisätä yrityksen henkilöstömäärää. Tulevaisuuden suunnitelmat kyselyyn osallistuneilla yrittäjillä olivat muutenkin erittäin positiivisia. Yli 87 prosenttia yrittäjistä aikoivat kasvattaa yrityksiensä liikevaihtoa ja yli 55 prosenttia yrittäjistä aikoivat myös laajentaa tuote- ja palveluvalikoimaansa. Noin puolet yrittäjistä haluavat tulevaisuudessa kansainvälistyä. Tulevaisuuden suunnitelmien toteutumista tukee se,

että jopa 58 prosentilla päätoimisista yrittäjistä liikevaihto oli yli 60 000 euroa vuonna 2015. Tästä voidaan päätellä, että ainakin yli puolella kyselyyn osallistuneista päätoimisista yrittäjistä liiketoiminta on kannattavaa ja vakaalla pohjalla. Kaikista yrittäjänä toimivista vastaajista 59 prosenttia oli sitä mieltä, että heidän yrityksensä on taloudellisesti kannattava.

Yli 20 prosentilla kyselyn vastaajista, jotka eivät toimi yrittäjinä tällä hetkellä, oli liikeidea mielessään, jonka pohjalta he aikovat perustaa uuden yrityksen. Vastaajista, jotka eivät toimi yrittäjinä, yli 38 prosentilla on mielessään liikeidea, jota aikovat kehittää eteenpäin, mutta eivät vielä tällä hetkellä aio perustaa sen pohjalta yritystä. Vastaajien joukosta, jotka eivät toimi yrittäjänä, on odotettavissa uusia yrittäjiä tulevaisuudessa, sillä lisäksi useat vastaajat kertoivat aikovansa ryhtyä yrittäjäksi saatuaan opintonsa päätökseen, hankittuaan riittävästi työkokemusta tai sukupolvenvaihoksen toteututtua perheyriksessä.

7.1 Mielenpitoita yrittäjyydestä

Kyselyssä selvitettiin kaikkien vastaajien näkemyksiä ja mielenpitoita yrittäjyydestä. Kaikkien kyselyssä esitettyjen väittämien asteikko oli täysin eri mieltä (1), osittain eri mieltä (2), ei eri eikä samaa mieltä (3), osittain samaa mieltä (4) ja täysin samaa mieltä (5). Vastaajien mielenpiteet kuvataan taulukoissa 1-4. Mielenpiteet ja näkemykset yrittäjyydestä olivat enemmän positiivisia kuin negatiivisia. Kaikille vastaajille (n=79) esitettiin väittämä ”mieluummin toimin yrittäjänä kuin palkollisena”. Kaikkien vastausten keskiarvo tähän väittämään oli 3,58, joka on positiivinen. Jos keskiarvo olisi tasan kolme, vastaajat eivät olisi eri mieltä eivätkä samaa mieltä väitteen kanssa. Jos vastauksista poistetaan entisten yrittäjien (n=5) mielenpiteet, väitteen keskiarvo nousee luvuksi 3,84. Tästä voidaan päätellä, että entisten yrittäjien mielenpiteet voivat olla heikentyneet esimerkiksi yrityksensä huonon kannattavuuden vuoksi. Nykyisten yrittäjien, pää- sekä sivutoimisten (n=29), mielenpiteiden keskiarvo väittämään on paras. Heidän yhteenlaskettu keskiarvonsa väittämään ”mieluummin toimin yrittäjänä kuin palkollisena” on 4,07, eli he suhtautuvat yrittäjänä toimimiseen positiivisimmin kaikista vastaajista. Vastaajien, jotka eivät ole toimineet yrittäjänä (n=45), mielenpiteet väittämään olivat positiivisia, vaikka heillä itsellään ei ole kokemusta yrittäjyydestä. Tämänkin väittämän tulos tukee sitä, että vastaajat, jotka eivät ole toimineet yrittäjinä, mahdollisesti ryhtyvät yrittäjiksi tilaisuuden tullen.

Pää- ja sivutoimisina yrittäjinä toimivat vastaavat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä siihen, että toimivat yrittäjinä. Väitteen ”olen tyytyväinen, että toimin yrittäjänä” keskiarvo päätoimisilla yrittäjillä (n=17) oli 4,53 ja sivutoimisilla (n=12) keskiarvo oli 4. Päätoimisista yrittäjistä vain kaksi vastaajaa valitsivat vaihtoehdon ”osittain eri mieltä”, muiden vastausten ollessa joko osittain tai täysin samaa mieltä väitteen kanssa. Sivutoimisista yrittäjistä vain yksi vastaaja oli osittain eri mieltä ja yksi valitsi vaihtoehdon ”ei eri mieltä eikä samaa mieltä”. Loput sivutoimisista yrittäjistä olivat vähintäänkin osittain samaa mieltä väitteen kanssa. Väittämään ”yritykseni tulevaisuus vaikuttaa hyvältä” päätoimisten yrittäjien keskiarvo oli 4,47, mikä tarkoittaa, että päätoimisten yrittäjien mielikuvat yrityksen tulevaisuudesta ovat erittäin positiiviset. Samaan väittämään sivutoimisten yrittäjien keskiarvoksi tuli 3,75, mikä tarkoittaa myös melko positiivista suhtautumista yrityksen tulevaisuuden näkymiin, vaikka yritys on vain sivutoimena.

Kaikilta vastaajilta kysyttiin mielipiteitä väittämiin ”yrittäjyys antaa vapautta” ja ”yrittäjyys ei ole liian sitovaa”. Kaikkien vastaajien mielipiteiden keskiarvosta voidaan päätellä, että yrittäjyys koetaan melko sitovaksi, mutta siitä huolimatta yrittäjyys antaa enemmän vapauksia. Kaikkien vastaajien yhteenlaskettu keskiarvo vapautta koskevaan väitteeseen oli 4,38, ollen suurempi kuin sitovuutta koskevan väitteen keskiarvo 2,94. Parhaan keskiarvon vapautta koskevaan väitteeseen antoivat päätoimiset yrittäjät, joiden keskiarvoksi tuli 4,82. Eli kaikki päätoimiset yrittäjät kertoivat pitävänsä yrittäjyydestä, koska se antaa vapautta, vaikka samaan aikaan osa kuitenkin koki yrittäjyyden liian sitovaksi. Huonoimmat keskiarvot sitovuutta ja vapautta koskeviin väitteisiin saatiin vastaajilta, joilla ei ollut yrittäjyystaustaa. Heidän mielipiteistään voidaan nähdä, että he kokevat yrittäjyyden sitovuuden ja vapauden melko stereotyyppisellä tavalla. Yrittäjäkokemusta omaaviin vastaajiin verrattuna vastaajat joilla ei ole yrittäjäkokemusta kokevat yrittäjyyden paljon sitovampana. Tämä voi olla yksi syy siihen, miksi he eivät ole ainakaan vielä valinneet yrittäjän urapolkua.

7.2 Yrityshautomokokemukset

Mielipiteet ja kokemukset Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomosta olivat selkeästi positiivisia koko vastajaajoukon keskuudessa. 79 vastaajasta 67 vastaajaa oli osittain tai täysin samaa mieltä, siitä että he saivat yrityshautomo-opinnoista paljon hyötyä. Tämä tulos kertoo siitä, että Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa keskitytään oikeisiin asioihin opintojen sisällössä. Väittämään ”opin paljon yrittäjyydestä hautomossa” saadut mielipiteet eivät olleet aivan yhtä hyviä kuin hyötyä koskevaan väitteeseen saadut mielipiteet, mutta kuitenkin selkeästi positiivisia. Tämä voi johtua

muun muassa siitä, että yrittäjyyttä ei voi kuitenkaan todellisuudessa kokonaisvaltaisesti oppia ennen kuin saa käytännönkokemusta yrittäjyydestä. Epäilimme, että liiketalouden opiskelijat olisivat heikentäneet tämän väitteen tulosta, sillä heidän tutkinto-ohjelman opintoihin sisältyy joka tapauksessa yrittäjyyteen liittyviä opintoja. Kuitenkin myös liiketaloutta opiskelleet olivat väitteen kanssa enemmän samaa mieltä kuin eri mieltä. Tästä voidaan päätellä, että yrityshautomossa oppii yrittäjyydestä lisää, vaikka olisi jo suorittanut liiketalouden opintoihin sisältyviä yrittäjyyteen liittyviä opintoja.

Nuorten yrittäjien ja opiskelijayrittäjien kannalta on tärkeää heidän rohkaiseminen, kannustaminen ja tukeminen yrittäjyyden alkutaipaleella. Myös yrittäjyyteen liittyvien pelkojen ja väärin ennakkoluulojen poistaminen on tärkeää. Näitä asioita selvitettiin väitteillä ”sain paljon tukea hautomossa toimivilta ihmisiltä” ja ”hautomo-opinnot vaikuttivat positiivisesti mielikuvaani yrittäjyydestä”. Molemmat väitteet saivat selkeästi positiivisen keskiarvon, joten Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa on pystytty luomaan opiskelijoita kannustava ja rohkaiseva ilmapiiri.

Huonoimman keskiarvon Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomoa koskevista väitteistä sai väite ”Hautomo-opintojen jälkeen minulla oli hyvät valmiudet yrittäjyyteen”. Kuitenkin myös tämä väite sai positiivisen keskiarvon. 79 vastaajasta 42 oli osittain tai samaa mieltä siitä, että olivat saaneet hautomosta hyvät valmiudet yrittäjänä toimimiseen. Osa vastaajista kuitenkin koki myös annetun palautteen perusteella jääneensä yrityksensä kanssa tyhjän päälle opintojensa loputtua, joten heidän mielipiteensä todennäköisesti näkyvät tämän väitteen hieman huonommassa keskiarvossa verrattuna muihin väitteisiin.

Kyselyn tulokset Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomon osalta ovat positiivisia. Tulosten ja annetun palautteen perusteella voidaan todeta, että suurin osa vastaajista on tyytyväisiä yrityshautomotoimintaan kokonaisuudessaan. Palautteen perusteella voidaan päätellä, että huonot kokemukset yrityshautomosta ovat yksittäisiä ja saattavat johtua palautteen antajien negatiivisista yrittäjäkokemuksista. Päätelmää siitä, että yrityshautomon toimintaan ollaan tyytyväisiä, tukee myös se, että 79 vastaajasta 75 vastaajaa, eli 95 prosenttia vastaajista, suosittelisi yrityshautomo-opintoja yrittäjyydestä kiinnostuneille opiskelijoille.

7.3 Kehitysideat

Kaikilta vastaajilta kysyttiin kehitysideita yrityshautomon toimintaan. Kehitysideoiden antaminen oli vapaaehtoista, mutta kehitysideoita tuli kuitenkin 37 kappaletta. Useat vastaajat olivat tyytyväisiä yrityshautomon toimintaan jo sellaisenaan.

Moni vastaajista kehittäisi yrityshautomon toimintaa lisäämällä verkostoitumista ja yhteistyötä eri muodoissa. Lisää yhteistyötä toivottiin sekä yrityshautomon sisäisesti, että ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Vastaajat halusivat lisää yhteistyötä myös hautomon opiskelijoiden kesken, kuten esimerkiksi vertaisarviointia liikeideoistaan. Moni toivoi myös lisää yhteyksiä eri rahoituskanaviin ja potentiaaliin sijoittajiin. Erilaisia verkostoitumistilaisuuksia vastaajat olisivat halunneet enemmän. Verkostoitumisen tärkeyttä pitäisi yrityshautomo-opinnoissa painottaa nykyistä enemmän, sekä mahdollistaa verkostoitumista.

Yrityshautomo-opintojakson sisältöön annettiin erilaisia kehitysideoita. Moni vastaajista toivoi opintojakson sisällön syventämistä ja laajentamista. Yrityshautomo-opintojen aluksi voisi esimerkiksi olla opintojakso, johon osallistumisen kynnys olisi pienempi kuin nykyiselle opintojaksolle. Tällä opintojaksolla voitaisiin käydä läpi enemmän konkreettisia asioita, kuten yrityksen jokapäiväistä toimintaa, taloushallintoa ja lakitietoutta. Tämän opintojakson jälkeen voisi tehdä päätöksen, jatkaako yrityshautomo-opintoja. Yrityshautomo-opintoihin haluttaisiin myös sisällyttää myyntipuheen, eli pitchauksen, valmennusta, mikä on nykypäivänä tärkeää osata. Joidenkin vastaajien mielestä myös yrittäjyyden negatiivisia puolia olisi pitänyt tuoda paremmin esille, mutta toisaalta moni vastaajista taas tykkäsi yrityshautomon kannustavasta ilmapiiristä ja toivoi ilmapiiriin pysyvän sellaisena.

Yrityshautomon opettajilta vastaajat haluaisivat enemmän erityisosaamista muutamilla aloilla, kuten esimerkiksi sosiaali- ja terveystieteillä. Hautomo-opettajilla toivottiin myös olevan yrittäjyyskokemuksia omasta takaa, sillä opettajien, joilla on yrittäjyyskokemusta, koettiin kannustavan paremmin opiskelijoita yrittäjyyteen. Moni yrityshautomossa opiskelleista olisi toivonut useamman hautomon opettajan näkökulmia liikeideoistaan, kun nykyisellä toimintatavalla opiskelija on tekemisissä lähinnä yhden opettajan kanssa.

Palautteestakin kävi ilmi, että osa koki Oulun ammattikorkeakoulun hautomotoimintaan mukaan lähtemisen kynnyksen korkeaksi. Yrityshautomotoiminnasta ja -opinnoista voitaisiin tiedottaa tulevaisuudessa uusille opiskelijoille paremmin. Esimerkiksi hautomossa opiskelevia opiskelijayrittäjiä voisi vierailla opintojaksoilla, joilla he tavoittaisivat asiasta kiinnostuneita opiskelijoita. Varsinkin opintojen alussa uudet opiskelijat vastaanottavat niin paljon uutta tietoa, että yrityshautomotoiminnan mahdollisuus voi jäädä opiskelijoilta pimentoon. Toisen opiskelijan kertomat kokemukset ovat varmasti hyvä keino markkinoida ja viestiä yrityshautomon toiminnasta uusille opiskelijoille.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa perustettujen ja kehitettyjen yritysten nykytila, sekä miten yrityshautomo on auttanut yrittäjiä toiminnassaan. Opinnäytetyön tarkoituksena oli myös selvittää, ovatko yrityshautomossa opintojaan suorittaneet opiskelijat perustaneet opintojensa jälkeen yrityksiä vai ovatko työllistyneet muiden yritysten palvelukseen. Tutkimusmenetelmäksi valittiin tilastollinen tutkimus ja tutkimuksen perusjoukkona toimi Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa opintoja suorittaneet henkilöt. Koko perusjoukko pyrittiin tutkimaan ja heille lähetettiin sähköpostin välityksellä kyselylomake. Kyselyn avulla kerättiin tietoa, jota yrityshautomo voi myöhemmin hyödyntää toiminnassaan. Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomolle ei ole aiemmin tehty vastaavaa tutkimusta, joten tutkimus oli ajankohtainen. Koska vastaavaa tutkimusta ei ole tehty aiemmin, tämän tutkimuksen tuloksia ei voitu verrata aiempiin tuloksiin. Kyselyyn vastanneista hieman alle puolella oli konkreettista kokemusta yrittäjänä toimimisesta ja kyselyyn vastanneiden näkemykset yrittäjyydestä olivat pääsääntöisesti positiivisia. Tämän tutkimuksen tulokset todistavat, että Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa tehdään oikeita asioita yrittäjyysvalmennuksen ja yrittäjyyteen kannustamisen osalta.

Opinnäytetyö onnistui hyvin ja työ valmistui tavoiteajassa. Opinnäytetyön tekeminen aloitettiin tammiukuussa 2016 Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomon toimeksiantona. Opinnäytetyöprojekti käynnistyi keskusteluilla opinnäytetyön toimeksiantajan sekä ohjaavan opettajan kanssa. Tutkimuksen tavoitteiden ja aihepiirin selkiytyttyä pidettiin aloituskeskustelu. Aloituskeskustelun jälkeen jouduttiin selvittämään, miten tutkimuksen perusjoukko saadaan tavoitettua. Selvisi, että tutkimusta varten joudutaan hakemaan tutkimuslupa, jonka jälkeen perusjoukkoon kuuluvien henkilöiden sähköpostiosoitteet voidaan luovuttaa tekijöiden käyttöön. Tutkimusluvan hakemiseen ja tutkimuksen perusjoukon yhteystietojen selvittämiseen jouduttiin käyttämään suunniteltua enemmän aikaa. Muut opinnäytetyön vaiheet saatiin suoritettua niille suunnittelussa tavoiteajassa.

Kyselylomakkeen laatimiseen ja testaamiseen käytettiin paljon aikaa, sillä kyselystä haluttiin saada kattava ja toimiva. Kyselyn toteutukseen oltiin tyytyväisiä niin toimeksiantajan kuin tekijöidenkin puolesta. Myös kyselyn vastausprosentti ja tuloksiin oltiin tyytyväisiä. Näin ollen kyselyn suunnitteluun kannatti käyttää aikaa, jotta sen avulla saatiin kerättyä kaikki tarvittavat tiedot. Kyselyn suunnittelussa auttoi se, että kumpikaan tekijöistä ei ole suorittanut opintoja Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa. Tästä syystä kyselystä onnistuttiin luomaan puolueeton ja objektiivinen, sillä

kumpikin tekijöistä pystyi suhtautumaan neutraalisti toimeksiantajaan, eikä esimerkiksi tulosten manipuloinnista olisi ollut kummallekaan mitään hyötyä.

Opinnäytetyön tietoperustan sisältö saatiin rajattua melko tarkasti jo heti opinnäytetyöprosessin alussa, mutta lähdekirjallisuutta kartoittaessa sisältöä vielä jouduttiin muokkaamaan lopulliseen muotoonsa. Myös ohjausseminaarissa keskusteltiin tietoperustan sisällöstä ja keskustelussa esiin nousseet asiat otettiin huomioon työssä. Lähteiden löytäminen osoittautui alkuvaiheessa odotettua vaikeammaksi, mutta helpottui työn edetessä. Tietoperustassa on käsitelty kaikki tutkimuksen kannalta oleelliset asiat ja tekijöidensä mielestä tietoperusta on työn kannalta onnistunut ja kattava.

Kuten tämän opinnäytetyön tulokset osoittavat, Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomon toimintaan ollaan pääsääntöisesti tyytyväisiä. Tulosten perusteella toimintaa voidaan jatkaa samalla tavalla, eikä isoja muutoksia tarvitse tehdä. Vastaajilta saatu palaute ja kehitysideat ovat toimitettu sellaisenaan toimeksiantajalle, joten myös toimeksiantaja pääsee käymään palautteen lyhentämätömänä läpi. Kyselyn tulokset ovat kuitenkin annettu toimeksiantajalle siten, että yhdenkään vastaajan henkilöllisyyttä ei voi päätellä.

Vastaavaa tutkimusta jatkona tälle työlle ei ole syytä suorittaa heti uudestaan. Uusi tutkimus voisi olla ajankohtainen noin viiden vuoden kuluttua, jolloin voitaisiin tutkia uusi joukko henkilöitä, jotka ovat suorittaneet opintoja Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomossa. Heidän näkemyksiään ja kokemuksiaan voitaisiin verrata tämän tutkimuksen tuloksiin, jolloin saataisiin tietää muun muassa ovatko mielipiteet yrittäjyyttä kohtaan muuttuneet. Myös niiden henkilöiden työllistymistä, jotka eivät toimi yrittäjinä, voitaisiin selvittää tarkemmin kuin tässä tutkimuksessa.

LÄHTEET

Akavan Erityisalat 2016. Yrittäminen tämän päivän Suomessa. Viitattu 18.4.2016, http://www.akavanerityisalat.fi/amm_toimintaohjelma_yrittamisen_haasteet_ja_riskit

Akola, E., Heinonen, J., Kovalainen, A. & Suvanto, K. 2008. Työ ja yrittäjyys. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2008:29.

Anttila, E. 2016. Lehtori, Oulun ammattikorkeakoulu. Haastattelu. 15.3.2016. Tekijän hallussa.

Business Kitchen 2016. Services. Viitattu 19.4.2016, <http://www.businesskitchen.fi/services/>

Haanpää, L. & Tuppurainen, S. 2012. Nuoret yrittävät: vastuullisuus, joustavuus ja mahdollisuudet yrittäjyydessä. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Honkanen, M. 2016. Yrityshautomot Suomessa. Tiedottaja, Suomen Uusyrityskeskukset ry. Sähköpostiviesti 29.3.2016.

InBIA 2016. Business Incubation FAQs. Viitattu 19.4.2016, <https://www.inbia.org/resources/business-incubation-faq>

Kanniainen, V. 1999. Yrittäjyys kansantalouden näkökulmasta. Teoksessa P. Lehtonen (toim.) Strateginen yrittäjyys. Helsinki: Kauppakaari Oyj, 12–23.

Kasvuyrittäjyys, Yrittäjyyskasvatus. 2012. Hakupäivä 12.4.2016, <http://www.yvi.fi/sanakirja/240-kasvuyrittajyys-high-growth-entrepreneurship>

Kokko, O. 2014. Suomalainen ei ala yrittäjäksi soitellen sotaan – mielellä. Viitattu 19.4.2016, <http://www.taloussanomat.fi/yrittaja/2014/01/21/suomalainen-ei-ala-yrittajaksi-soitellen-sotaan-mielella/2014964/137>

Kovalainen, A. 1999. Uusia mahdollisuuksia naisten yritystoiminnalle. Teoksessa P. Lehtonen (toim.) Strateginen yrittäjyys. Helsinki: Kauppakaari Oyj, 24–47.

Lehtimäki, K. 2012. Yrittäjyys nuoren näkökulmasta – riski vai mahdollisuus? Teoksessa M. Niemelä (toim.) Yrittäjyyden jäljillä – ajatuksia yrittäjyydestä urana, omistajuutena ja markkinointiasenteena. Vaasa: Vaasan ammattikorkeakoulu, 35–44.

Maaseudun Tulevaisuus 2012. Suomi tarvitsee lisää yrittäjiä. Viitattu 19.4.2016, <http://www.maaseuduntulevaisuus.fi/mielipiteet/p%C3%A4%C3%A4kirjoitukset/suomi-tarvitsee-lis%C3%A4%C3%A4-yritt%C3%A4ji%C3%A4-1.25482>

Markkinointi-instituutti 2016. Tietoa opiskelusta. Viitattu 19.4.2016, <http://www.markinst.fi/tietoa-opiskelusta>

Melin, K. 2006 Motivaatorakenteen erot yrittäjyysintentioprosessin yhteydessä. Teoksessa J. Halttunen, T. Toivola, L. Tuomi & E. Varamäki (toim.) Tulevaisuuden yrittäjä – tutkittuja näkökulmia kasvuun ja menestykseen. Helsinki: Helsingin liiketalouden ammattikorkeakoulu, 52–70.

Nordström, A. 1994. Suomen yrityshautomot: tausta, nykytilanne sekä kehittämissuositukset. Helsinki: Kauppa- ja teollisuusministeriö.

Saurio, S. 2003. Yrittäjyyden edistäminen ja yrityshautomotoiminta ammattikorkeakouluympäristössä. Pori: Satakunnan ammattikorkeakoulu.

Tikkanen, J. 2015. Slush alkaa tänään – tässä sanakirja startup-maailmaan. Viitattu 13.4.2016, <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/uutisarkisto/a/my/slush-alkaa-tanaan-tassa-sanakirja-startup-maailmaan>

Tilastokeskus 2015. Yrittäjistä joka neljäs yli 54-vuotias. Viitattu 5.4.2016, http://www.stat.fi/til/ty-okay/2014/03/tyokay_2014_03_2015-12-11_tie_001_fi.html

Tilastokeskus 2016. Käsitteet ja määritelmät – Yrittäjä. Viitattu 15.4.2016, <http://www.stat.fi/meta/kas/yritlkm.html>.

Varamäki, E. & Joensuu, S. 2012. Yrittäjyysaikomukset ja niiden kehittyminen Seinäjoen ammattikorkeakoulussa. Teoksessa M. Niemelä (toim.) Yrittäjyyden jäljillä – ajatuksia yrittäjyydestä urana, omistajuutena ja markkinointiasenteena. Vaasa: Vaasan ammattikorkeakoulu, 21–34.

Vuorela, T. 2013. Yrittäjän arki on yhden kortin varassa. Viitattu 18.4.2016, <http://www.taloussanommat.fi/kumppaniblogit/2013/10/09/yrittajan-arki-on-yhden-kortin-varassa/201314001/322>

Ylikerälä, J. 2006. Yrityshautomokokemuksen vaikutukset tradenomiopiskelijan yrittäjäuran syntyn ja kehittymiseen. Teoksessa J. Halttunen, T. Toivola, L. Tuomi & E. Varamäki (toim.) Tulevaisuuden yrittäjä – tutkittuja näkökulmia kasvuun ja menestykseen. Helsinki: Helsingin liiketalouden ammattikorkeakoulu, 72–91.

Yrittäjät 2014. Oletko valmis yrittäjäksi? Viitattu 18.4.2016, <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/valmis-yrittajaksi/>

Yritystakomo 2016. Toiminta. Viitattu 19.4.2016, <http://www.yritystakomo.fi/yritystakomo/>

Arvoisa vastaanottaja

Olemme kaksi opiskelijaa Oulun ammattikorkeakoulusta, liiketalouden neljänneltä vuosikurssilta. Teemme opintoihimme kuuluvaa opinnäytetyötä yrityshautomo-opinnoista. Tutkimuksen toimeksi-antajana toimii OAMK:n yrityshautomo ja tarkoituksena on kartoittaa entisten yrityshautomo-opiskelijoiden mielipiteitä yrittäjyysopinnoista sekä niiden vaikutuksesta työelämään. Vastaamalla oheiseen kyselyyn voitte vaikuttaa OAMK:n yrittäjyysopintojen kehittämiseen. Samalla annatte arvokasta apua opinnäytetyömme onnistumiseksi.

Sähköpostiosoitietienne on saatu Oulun ammattikorkeakoulun opiskelijarekisteristä. Olemme saaneet tutkimuksemme vararehtorin myöntämän tutkimusluvan, sillä tutkimuksemme koetaan arvokkaaksi opintojen kehittämisen kannalta. Antamanne vastaukset käsitellään nimettöminä ja ehdottoman luottamuksellisinä. Tulokset julkaistaan ainoastaan kokonaistuloksina, joten kenenkään yksittäisen vastaajan tiedot eivät paljastu tuloksista.

Oheessa on linkki Webropol-kyselylomakkeeseen. Kyselyyn vastaamiseen menee aikaa noin 3-5 minuuttia. Pyydämme teitä vastaamaan kyselyyn 11.3.2016 mennessä.

Mikäli haluatte saada lisätietoja tutkimuksesta, voitte lähettää sähköpostia alla oleviin sähköpostiosoitteisiin. Vastaamme mielellämme tutkimusta koskeviin kysymyksiin.

Kiitos jo etukäteen vastauksistanne!

Sakari Penttilä & Jasmiina Salin

k2pesa01@students.oamk.fi

k2saja00@students.oamk.fi

Alla linkki kyselyyn

Kysely yrityshautomossa opintojaan suorittaneille**Perustiedot****1. Sukupuoli ***

- ☐ Mies
☒ Nainen

2. Nykyinen asuinpaikka *

Valitse ▼

3. OAMKin kampus ja tutkinto- / koulutusohjelma *

Valitse, mitä opiskelit OAMK:ssa. Huomaathan, että entiset yksiköt ovat nykyään kampuksia.

Valitse ▼

4. Millä aikavälillä suoritit yrityshautomo-opintoja? (arvio) *

Valitse ▼

5. Toimitko yrittäjänä tällä hetkellä? *

- ☒ Kyllä, päätoimisesti
☐ Kyllä, sivutoimisesti
☐ En
☐ En, mutta olen toiminut aiemmin yrittäjänä

Seuraava -->

6. Millä alalla yrityksesi toimii? *

7. Kauanko yrityksesi on ollut toiminnassa? *

8. Montako henkilöä yrityksesi on työllistänyt itsesi lisäksi? *

Jos yrityksesi on työllistänyt vain sinut, vastaa 0.

Kokoaikaisesti työllistetyt henkilöt lkm

Osa-aikaisesti työllistetyt henkilöt lkm

9. Mikä oli yrityksesi liikevaihto vuonna 2015? (arvio)

Tähän kysymykseen ei ole pakollista vastata.

10. Onko yrityksesi / liikeideasi sama, jota kehitit yrityshautomossa? *

- ☐ Kyllä
☐ Ei
☐ Osittain

11. Valitse vastauksista yrityksesi tulevaisuutta kuvailevat vaihtoehdot. *

Valitse vähintään yksi.

- ☐ Liikevaihdon kasvattaminen
☐ Liikevaihdon vähentäminen
☐ Henkilöstön lisääminen
☐ Henkilöstön vähentäminen
☐ Liiketoiminnan laajentaminen maantieteellisesti
☐ Liiketoiminnan supistaminen maantieteellisesti
☐ Kansainvälistyminen
☐ Tuote- / palveluvalikoiman laajentaminen
☐ Tuote- / palveluvalikoiman supistaminen
☐ Toiminnan lopettaminen
☐ Jotain muuta, mitä?

12. Vastaa väittämiin. *

	Täysin eri mieltä	Osittain eri mieltä	En osaa sanoa	Osittain samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Olen tyytyväinen, että toimin yrittäjänä.	☐	☐	☐	☐	☐
Mieluummin toimin yrittäjänä kuin palkollisena.	☐	☐	☐	☐	☐
Pidän yrittäjyydestä, koska se antaa vapautta.	☐	☐	☐	☐	☐
Yrittäjyys ei ole liian sitovaa.	☐	☐	☐	☐	☐
Yritykseni on mielestäni taloudellisesti kannattava.	☐	☐	☐	☐	☐
Yritykseni tulevaisuus vaikuttaa hyvältä.	☒	☐	☐	☐	☐

<-- Edellinen

Seuraava -->

13. Millä alalla sivutoimiyrittäjäsi toimii? *

14. Kauanko yrityksesi on ollut toiminnassa? *

15. Montako henkilöä yrityksesi on työllistänyt itsesi lisäksi? *

Jos yrityksesi on työllistänyt vain sinut, vastaa 0.

Kokoaikaisesti työllistetyt henkilöt lkm

Osa-aikaisesti työllistetyt henkilöt lkm

16. Mikä oli yrityksesi liikevaihto vuonna 2015? (arvio)

Tähän kysymykseen ei ole pakollista vastata.

17. Onko yrityksesi / liikeideasi sama, jota kehitit yrityshautomossa? *

- ☐ Kyllä
☐ Ei
☐ Osittain

18. Miksi toimit sivutoimisena yrittäjänä? *

- ☐ Olen myös palkkatöissä
☐ Olen mukana useamman yrityksen toiminnassa
☐ Perhesyyt
☐ Terveystieteelliset syyt
☐ Aika ei riitä päätoimiseen yrittäjyyteen
☐ Yrittäjyys on enemmänkin harrastus kuin elinkeino
☐ Päätoiminen yrittäjyys ei olisi kannattavaa
☐ Joku muu syy, mikä?

19. Valitse vastauksista yrityksesi tulevaisuutta kuvailevat vaihtoehdot. *

Valitse vähintään yksi.

- ☐ Liikevaihdon kasvattaminen
☐ Liikevaihdon vähentäminen
☐ Henkilöstön lisääminen
☐ Henkilöstön vähentäminen
☐ Liiketoiminnan laajentaminen maantieteellisesti
☐ Liiketoiminnan supistaminen maantieteellisesti
☐ Kansainvälistyminen
☐ Tuote- / palveluvalikoiman laajentaminen
☐ Tuote- / palveluvalikoiman supistaminen
☐ Toiminnan lopettaminen
☐ Jotain muuta, mitä?

20. Vastaa väittämiin. *

	Täysin eri mieltä	Osittain eri mieltä	En osaa sanoa	Osittain samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Olen tyytyväinen, että toimin yrittäjänä.	☐	☐	☐	☐	☐
Mieluummin toimin yrittäjänä kuin palkollisena.	☐	☐	☐	☐	☐
Pidän yrittäjyydestä, koska se antaa vapautta.	☐	☐	☐	☐	☐
Yrittäjyys ei ole liian sitovaa.	☐	☐	☐	☐	☐
Yritykseni on mielestäni taloudellisesti kannattava.	☐	☐	☐	☐	☐
Yritykseni tulevaisuus vaikuttaa hyvältä.	☒	☐	☐	☐	☐

[<-- Edellinen](#)

[Seuraava -->](#)

21. Millä alalla yrityksesi toimi? *

22. Kauanko toimit yrittäjänä? *

23. Montako henkilöä yrityksesi työllisti yhteensä itsesi lisäksi? *

Jos yrityksesi työllisti vain sinut, vastaa 0.

Kokoajaisesti työllistetyt henkilöt lkm

Osa-aikaisesti työllistetyt henkilöt lkm

24. Mikä oli yrityksesi liikevaihto enimmillään? (arvio)

Tähän kysymykseen ei ole pakollista vastata.

25. Miksi lopetit yrittäjänä toimimisen? *

- ☐ Yritys ei ollut taloudellisesti kannattava.
☐ Toimialalla oli liian kova kilpailu.
☐ Myin yritykseni toiselle yritykselle.
☐ Yritykseni toimintaa jatkaa toinen henkilö.
☐ Perhesyiden takia.
☐ Terveysyiden takia.
☐ Yrittäjyys oli henkisesti liian raskasta.
☐ Ajanpuutteen takia.
☐ Joku muu, mikä?

26. Oliko yrityksesi liikeidea sama, jota kehitit yrityshautomossa? *

- ☐ Kyllä
☐ Ei
☐ Osittain

27. Oletko työllistynyt mielestäsi koulutustasi vastaavaan työhön? *

- ☐ Kyllä, olen koulutustani vastaavassa työssä.
☐ Osittain, työtehtäväni vastaavat osittain koulutustani.
☐ En, työtehtäväni eivät vastaa koulutustani.
☐ En ole töissä tällä hetkellä.

28. Onko mielessäsi liikeideaa? *

- ☐ Kyllä
☐ Ei

29. Jos sinulla on tällä hetkellä mielessäsi liikeidea, mitä aiot tehdä sen suhteen?

- ☐ Aion perustaa liikeidean pohjalta yrityksen.
☐ Aion kehittää liikeideaa eteenpäin.
☐ Aion perustaa yrityksen, jos löydän yhteistyökumppanin.
☐ En ainakaan tällä hetkellä aio kehittää liikeideaani.
☐ Jotain muuta, mitä?

30. Vastaa väittämiin. *

	Täysin eri mieltä	Osittain eri mieltä	En osaa sanoa	Osittain samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Olen tyytyväinen, kun toimin yrittäjänä.	☐	☐	☐	☐	☐
Mieluummin toimin yrittäjänä kuin palkollisena.	☐	☐	☐	☐	☐
Pidin yrittäjyydestä, koska se antoi vapautta.	☐	☐	☐	☐	☐
Yrittäjyys ei ollut liian sitovaa.	☐	☐	☐	☐	☐
Yritykseni oli taloudellisesti kannattava.	☐	☐	☐	☐	☐
Voisin tulevaisuudessa toimia yrittäjänä.	☐	☐	☐	☐	☐

[<-- Edellinen](#)

[Seuraava -->](#)

31. Miksi et yrityshautomo-opinnoista huolimatta valinnut yrittäjän urapolkua? *

- ☐ Hautomossa kehittämäni liikeidea ei ollut toteuttamiskelpoinen.
- ☐ En halunnut ottaa riskiä.
- ☐ Ei ollut vaadittavaa pääomaa.
- ☐ Elämäntilanne ei sallinut yrittäjäksi alkamista.
- ☐ En kokenut olevani valmis yrittäjäksi.
- ☐ Työllistyin muualle.
- ☐ Joku muu, mikä?

32. Onko mielessäsi liikeideaa? *

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

33. Jos sinulla on tällä hetkellä mielessäsi liikeidea, mitä aiot tehdä sen suhteen?

- ☐ Aion perustaa liikeidean pohjalta yrityksen.
- ☐ Aion kehittää liikeideaa eteenpäin.
- ☐ Aion perustaa yrityksen, jos löydän yhteistyökumppanin.
- ☐ En ainakaan tällä hetkellä aio kehittää liikeideaani.
- ☐ Jotain muuta, mitä?

34. Vastaa väittämiin *

	Täysin eri mieltä	Osittain eri mieltä	En osaa sanoa	Osittain samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Olen tyytyväinen, kun olen palkkatöissä.	☐	☐	☐	☐	☐
Mieluummin toimin yrittäjänä kuin palkollisena.	☐	☐	☐	☐	☐
Yrittäjyys antaa vapautta.	☐	☐	☐	☐	☐
Yrittäjyys ei ole liian sitovaa.	☐	☐	☐	☐	☐
Voisin tulevaisuudessa toimia yrittäjänä.	☐	☐	☐	☐	☐

[<-- Edellinen](#)

[Seuraava -->](#)

35. Perustitko yrityksen yrityshautomossa / opintojen aikana? *

- ☐ Kyllä
☒ En

36. Kehititkö jo olemassa olevaa yritystä yrityshautomossa? *

- ☐ Kyllä
☒ En

37. Suorititko pelkästään opintoja yrityshautomossa? (Et perustanut tai kehittänyt yritystä hautomo-opintojen aikana.) *

- ☐ Kyllä
☒ En

38. Oletko perustanut kokonaan uuden yrityksen yrityshautomo-opintojesi jälkeen? *

- ☐ Kyllä
☒ En

39. Osallistuitko yrityshautomossa kehitetyllä liikeideallasi Kickstartiin? *

Mikä Kickstart-kilpailu on? <http://www.oamk.fi/fi/tietoa-oamkista/ajankohtaista/?id=41601>

- ☐ Kyllä
☒ En

<-- Edellinen

Seuraava -->

40. Vastaa väittämiin kokemuksistasi yrityshautomossa. *

	Täysin eri mieltä	Osittain eri mieltä	En osaa sanoa	Osittain samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Sain paljon hyötyä hautomo-opinnoista.	☐	☐	☐	☐	☐
Opin paljon yrittäjyydestä hautomossa.	☐	☐	☐	☐	☐
Sain paljon tukea hautomossa toimivilta ihmisiltä.	☐	☐	☐	☐	☐
Hautomo-opinnot vaikuttivat positiivisesti mielikuvaani yrittäjyydestä.	☐	☐	☐	☐	☐
Hautomo-opintojen jälkeen minulla oli hyvät valmiudet yrittäjyyteen.	☐	☐	☐	☐	☐

41. Suositteletko yrityshautomo-opintoja yrittäjyydestä kiinnostuneille opiskelijoille? *

- ☐ Kyllä
☐ En

42. Oletko saanut muualta tukea yrittäjyyteen? Mistä?

43. Miten kehittäisit yrityshautomon toimintaa?

44. Kerro lyhyesti yrityshautomon hyvät ja huonot puolet.

45. Haluaisitko mahdollisesti tehdä yhteistyötä OAMK:n kanssa tulevaisuudessa? Jos haluat, jätä yhteystietosi.

Yhteistyö voi olla esimerkiksi vierailuluentoja / opiskelijoille yrittäjyydestä kertomista.

Yhteystietojasi ei yhdistetä kyselyn aiempiin vastauksiin, eikä niitä käytetä muihin tarkoituksiin.

Etu- ja sukunimi

Yrityksesi nimi

Sähköpostiosoite

[<-- Edellinen](#)

[Lähetä](#)